

LIITE

Yhteysviranomaisen lausuntoon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Mäyränmäen tuulivoimahanke, Kotka, Hamina, Ilmatar Hamina Oy

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETTujen LAUSUNTOJEN JA MIELIPITEIDEN TIIVISTELMÄ**Haminan kaupunginhallitus**

Haminan kaupunginhallitus toteaa lausuntoon Ilmatar Hamina Oy:n tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta seuraavan:

Mäyränmäen tuulivoimahanke on yhteiskunnallisesti merkittävä. Kymenlaakson Ilmasto- ja energiastrategian mukaan maakuntaan tulee saada 100 tuulivoimalaa, osana fossiilisten energialähteiden korvaamista uusiutuvalla energialla.

Energiamaa- ja kaa-avun mukaan tuulivoimalat tulisi keskittää vähintään 10 yksikön tuulivoimapuistoiksi. Mäyränmäen hanke sopii hyvin yhteen Etelä-Kymenlaakson pyrkimykseen kehittää tuulivoimaklusterin alueena. Arviointiohjelmaan sisältyy olennaisten vaikutusten arviointi. Melun arviointi on osoittautunut vaikeaksi, varsinkin kun toteutusvaiheessa laitetyypit muuttuvat tai ilmoitetut ominaisarvot vaihtelevat. Meluselvityksen yhteydessä tulisi selvittää muutos ns. hiljaisten ja suhteellisen hiljaisten alueiden pinta-aloissa.

Ympäristölautakunta ja perusturvalautakunta toteavat lausunnoissaan, että arviointiohjelmassa meluvaikutukset on esitetty hyvin suppeasti. Ympäristölautakunta on pyytänyt huomioimaan mm. tuulivoimapuiston rakentamisen aikaisen melun. Näiltä osin kaupunginhallitus viittaa lautakuntien antamiin lausuntoihin,

Kaupunginhallitus suhtautuu erittäin positiivisesti uusiutuviin energiamuotoihin ja toivoo, että tuulivoimapuisto etenee myönteisesti.

Haminan kaupungin ympäristölautakunta

Arviointiohjelmassa on tuotu esille valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arvioinnista (713/2006) 9 §:n edellyttämät tiedot pääosin.

Kyseessä on varsin suuri tuulipuistohanke, jonka vaikutukset voivat olla merkittäviä ja leviävät erityisesti maisemavaikutusten sekä myös meluvaikutusten osalta laajalle.

YVA-menettelyn keskeisiin ominaisuuksiin kuuluu vaihtoehtotarkastelu. Puutteena nähdään se, että arviointiohjelmassa on esitetty vain kaksi vaihtoehtoa, joista toinen on nollavaihtoehto, näin ollen todellista vaihtoehtojen vertailua ei muodostu. Koska suunnittelualueelle on kaavailtu suurta määrää tuulivoimaloita, olisi vaihtoehtomahdollisuuksia erilaisille tuulivoimalamäärille luultu löytyvän.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty mitä menetelmiä vaihtoehtojen vertailussa aiotaan käyttää.

Arviointiohjelmassa ei ole myöskään esitetty mitä epävarmuustekijöitä vaikutusten selvittämiseen liittyä ja mitä oletuksia käytettäviin menetelmiin liittyä. Arviointiohjelmasta puuttuu myös riskien arviointi, samoin kuin haitallisten vaikutusten lieventäminen ja seuranta ja ne on huomioitava arviointiselostusta laadittaessa. Arviointiohjelman kohdassa 9.9. käytöstä aiheu-

tuva ääni, välke ja riskit on mainittu otsikossa riskit sanana, mutta riskejä ei ole kuitenkaan käsitelty tekstissä.

Tarkasteltavista vaikutuksista tulee mukaan ottaa myös liikennevaikutukset erityisesti rakentamisen aikana.

Arviointiohjelmassa on mainittu vain lyhyesti vaikutuksista toiminnan päättämisen jälkeen: purku, kierrätys ja maisemointi kenttäalueesta. Vaikutusten laajempi tarkastelu on tarpeen arviointiselostuksessa.

Arviointiohjelmasta puuttuu kuvaus tuulivoimaloihin tulevista valoista. Laadittavassa arviointiselostuksessa on syytä tarkastella valojen häiritsevyyttä. Myöskään lapoihin mahdollisesti muodostuvasta jäästä, jäänestosta ja jäänheitosta ei ole mainintaa arviointiohjelmassa.

Arviointiohjelmassa on esitetty erilaisia tuulivoimaloiden perustamistapoja, muttei niihin liittyviä ympäristövaikutuksia. Arviointiselostuksessa on arvioitava kulloinkin käytettävät tuulivoimaloiden perustamistavat/-vaihtoehdot ja niistä aiheutuvat eri perustamistapoihin liittyvät ympäristövaikutukset.

Hankkeen toteutusaikataulussa tulee huomioida, että rakentamisajankohta on säädettävä paikallisen lajiston mukaan, yleensä lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Lisäksi laadittavassa arviointiselostuksessa tulee arvioida lintujen törmäysriskit tuulivoimaloihin.

Suunnittelualueelle jää osa I luokan Neuvottoman pohjavesialueesta. Tuulivoimahankkeen vaikutukset ja riskit pohjavesialueeseen tulee arvioida erityisen huolellisesti, mikäli pohjavesialuerajauksen sisäpuolelle tullaan sijoittamaan tuulivoimaloita.

Yksi keskeisimmistä asukkaisiin kohdistuvista tuulivoimaloiden vaikutuksista on melu. Sen vuoksi meluvaikutusten tarkasteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, nyt arviointiohjelmas-
sa meluvaikutusten arviointi on esitetty hyvin suppeasti.

Kyseessä on varsin suuri tuulipuistohanke, jossa on enimmillään 40 tuulivoimalaa. Melumallinnuksessa on tärkeää huomioida tuulivoimaloiden yhteisvaikutus. Tuulivoimaloiden rakentamisen aikaiset meluvaikutukset tulee arvioida myös. Vallitsevat taustamelutasot tulee selvittää niistä asumiseen tai virkistyskäyttöön tarkoitetuissa kohteista, joissa tuulivoimaloiden melu saattaa laskentojen mukaan aiheuttaa häiriötä (> 35 dB). Moottoritie sijaitsee suunnittelualueen tuntumassa ja aiheuttaa osaltaan myös melua. Tuulivoimalamelun osalta on arvioitava myös miten se erottuu liikennemelusta esim. pienitaajuisen melun osalta. Lisäksi huomioon tulee ottaa melun terveysvaikutukset, joten meluvaikutuksista tulee esittää arviot sisämelusta lähimpien kiinteistöjen osalta.

Huomiota tulee kiinnittää siihen, että meluohjeavot eivät suoraan kerro miten ihmiset kokevat tuulivoimaloista syntyvän melun. Lisäksi monien laskentamallien antamien tulosten on todettu antavan melutilanteesta liian positiivisen kuvan. Huomioitava on myös miten eri tuulennopeudet vaikuttavat melupäästöön erityisesti yli 8 m/s tuulennopeuksilla, jolloin on todettu tuulivoimaloista aiheutuvan pienitaajuisen melun lisääntyvän. Edellä mainitut seikat tulee ottaa huomioon meluvaikutusten arvioinnissa.

Tuulivoimaloista aiheutuva melu on jaksollista ja näin ollen tasaista melua häiritsevämpää. Arviointiselostuksessa tulee arvioida, kuinka paljon äänen jaksollisuus lisää melun aiheuttamaa häiriötä ja onko melussa muita tekijöitä, jotka lisäävät sen aiheuttamaa häiriötä.

Suunnittelualueella sijaitsee yhteensä 28 asuinrakennusta ja erityisesti tuulivoimaloiden meluvaikutukset niihin tulee selvittää. Tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja ei ole alueelle vielä mää-

ritelty. Näin ollen ei tiedetä tarkkaa voimaloiden etäisyyttä asutuksesta, arviointiohjelmassa on mainittu n. 1 km säteellä tehtävä tarkastelu voimaloista. Meluvaikutusten selvittäminen on syytä ulottaa vähintään 1 km etäisyydelle voimaloista ellei laajemmallekin, koska suunnittelualueen reunoilla on runsaasti asuinrakennuksia.

Välkkeeseen liittyvät selvitykset on kuvattu hyvin suppeasti, vaikka se on melun ohella yksi keskeisimmistä asukkaisiin kohdistuvista vaikutuksista. Välkemallinnus on tehtävä siten, että yksittäisen voimalan vaikutus kokonaisuuteen on eroteltavissa.

Lisäksi lausunnossa täsmennetään muutamaa tietoa arviointiohjelmassa:

Sivuilla 5 ja 23 mainitaan pelastuslaitoksen ajoharjoittelurata, mutta Ruokosuon vanhalla kaatopaikalla on pelastuslaitoksen savusukellusharjoituspaikka ja lisäksi rauniokoiraharrastajien harjoittelualue. Sivulla 23 ja 29 mainitaan suunnittelualueen pohjoispuolella Haminassa Metsäkulman kylä, oikea kylän nimi on Metsäkylä.

Neuvottoman I luokan pohjavesialueella sijaitsee varavedenottamo alueen eteläosassa. Yksityiskaivoista ei Haminan kaupungilla ole sijaintitietoja.

Luontotietojen osalta Haminan yleiskaavan luontoselvityksestä (laatijana Tapio Rintanen) löytyvät tiedot Reitkallissa sijaitsevista maakunnallisesti merkittävästä Korkeuspalanteesta ja paikallisesti merkittävästä kaatopaikkatien varren kalliosta sekä Lakiasuosta (sorakuopan allikko, jolla ei luokitusarvoa).

Osallistumista ja tiedottamista pidetään riittävänä, erityisesti karttapalautejärjestelmä ja pienryhmätilaisuudet luovat hyviä osallistumismahdollisuuksia asukkaille.

Haminan kaupungin perusturvalautakunta

Tuulivoimapuiston suunnittelualueen todetaan olevan pääosin asumaton, mutta on erityisesti huomioitava, että alueen läheisyydessä kahden kilometrin säteellä on kaikkiaan 1446 rakennusta, joista asuinrakennuksia 1369 ja lomarakennuksia 77. Suunnittelualueen sisällä on 23 asuinrakennusta ja 5 lomarakennusta.

Melun vaikutukset ihmisten hyvinvointiin erityisesti suunnittelualueen sisällä ja välittömässä läheisyydessä tulee huomioida ja asukkaiden mielipiteet asiasta tulee kuulla. Varsinkin, kun osa jo olemassa olevien tuulivoimaloiden läheisyydessä asuvien asukkaiden kokemuksista Neuvottomassa ja Uudessa-Summassa ovat olleet kriittisiä. Erityisesti Neuvottoman taajaman tuulivoimalan melu ei olekaan osoittautunut niin vähäiseksi kuin suunnitteluvaiheessa luvattiin. Osa asukkaista on kokenut aiheutuneen melun selkeästi häiritsevän terveyttä ja hyvinvointia. Taajamien asukkaista osa kokee myös asuinviihtyvyyden vähentyneen.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa todetaan, että melun vaikutuksia tarkastellaan noin kilometrin säteellä tuulivoimalasta. Kun suunnittelualueen läheisyydessä noin kahden kilometrin sisällä on 1446 rakennusta asukkaineen, olisi melun vaikutuksia arvioitava ja otettava huomioon tarkasteltavaa vaikutusalueita laajentamalla. Asukkaiden nykyiset kielteiset kokemukset tulisi myös huomioida kokonaisarviointia tehtäessä.

Arviointiohjelmassa todetaan merkittävimmäksi ympäristömelun aiheuttajaksi valtatie 7:n liikenne, muut maantiet, rautatie sekä suunnittelualueen kiviainesten ottaminen ja jalostustoiminta. Tulisi arvioida, missä määrin 40 tuulivoimalan melu mahdollisesti kertautuu ja aiheuttaa muun em. ympäristömelun kanssa ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin sekä viihtyvyyteen vaikuttavia häirtatekijöitä.

Haminan kaupungin tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta esittää, että kaupunginhallitus yhdistää perusturvalautakunnan, ympäristölautakunnan ja teknisen lautakunnan lausunnot yhdeksi kaupungin lausunnoksi.

Mäyränmäen tuulivoimahanke on yhteiskunnallisesti merkittävä. Kymenlaakson Ilmasto- ja energiastrategian mukaan maakuntaan tulee saada 100 tuulivoimalaa, osana fossiilisten energialähteiden korvaamista uusiutuvalla energialla.

Energiamaa- ja kuntakaavan mukaan tuulivoimalat tulisi keskittää vähintään 10 yksikön tuulivoimapuistoiksi. Mäyränmäen hanke sopii hyvin yhteen Etelä-Kymenlaakson pyrkimykseen kehittää tuulivoimaklusterin alueena. Arviointiohjelmaan sisältyy olennaisten vaikutusten arviointi. Melun arviointi on osoittautunut vaikeaksi, varsinkin kun toteutusvaiheessa laitetyypit muuttuvat tai ilmoitetut ominaisarvot vaihtelevat. Meluselvityksen yhteydessä tulisi selvittää muutos ns. hiljaisten ja suhteellisen hiljaisten alueiden pinta-aloissa.

Ympäristölautakunta on antanut oman lausuntonsa YVA-ohjelmasta. Ympäristölautakunta toteaa, että arviointiohjelmassa meluvaikutukset on esitetty hyvin suppeasti. Ympäristölautakunta on pyytänyt huomioimaan mm. tuulivoimapuiston rakentamisen aikaisen melun. Näiltä osin tekninen lautakunta viittaa ympäristölautakunnan antamaan lausuntoon.

Kotkan kaupunginhallitus

Kotkan kaupunginhallitus on päättänyt antaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle sosiaali- ja terveyslautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausuntojen mukaisen lausunnon Mäyränmäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kotkan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta

Hanke on poikkeuksellisen laaja ja merkittävä. Sitä tukee Kymenlaakson energiamaa- ja kuntakaavan osoittama tuulivoimatuotantoon soveltuva aluemerkinä suunnittelualueella, joskin energiamaa- ja kuntakaavan aluemerkinä on suunnittelualuetta suppeampi. Vaikutusten tarkastelualue on pyritty määrittelemään niin suureksi, ettei merkityksellisiä ympäristövaikutuksia voida olettaa ilmenevän alueen ulkopuolella. Tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta.

Luettelo arvioitavista ympäristövaikutuksista on kattava. Kun arviointi tehdään tarkoin, tulevat hankkeen kaikki vaikutukset esille.

Vaihtoehdot

Yleensä YVA-arvioinnissa esitetään useampia vaihtoehtoja kuin kaksi. Oleellista kuitenkin on, että vaikutukset tarkastellaan hankkeen maksimivaihtoehdolla.

Hankekokonaisuus

Kotkassa on samanaikaisesti meneillään muitakin tuulivoimahankkeita (Kotkamills 3-4 tuulivoimalaa, Hallansaari 4-5 tuulivoimalaa, Karhulanniemi 2 tuulivoimalaa, Hietanen 4 tuulivoimalaa, Mussalon satama 2-3 tuulivoimalaa). Hankkeen yhteisvaikutukset lähiseudun toteutuneiden tai suunniteltujen tuulivoimaloiden kanssa otetaan huomioon laadullisena asiantuntija-arviona, materiaalina käytetään muita tuulivoimaloita koskevia selvityksiä ja arviointeja.

Maisema

Hankkeen maisemavaikutuksia arvioidaan suunnittelualueesta noin 15 km etäisyydelle ulottuvalla alueella. Maisemavaikutuksia arvioidaan tarkemmin noin viiden km:n etäisyydelle, koska 0-5 km etäisyydellä tuulivoimalat voivat olosuhteista riippuen hallita maisemakuva. On selvää, että hanke on maisemaan merkittävästi vaikuttava elementti, joka on alueella uusi ja mittakaavaltaan ennen kokematon. Valokuvasovitteilla ei pystytäkään täysin havainnollistamaan pyörivän liikkeen vaikutusta ihmisen kokemiseen asiasta.

Ääni

Tuulivoimaloiden aiheuttamaa meluvaikutusta suunnittelualueen ympäristössä arvioidaan SoundPlan melumallinnusohjelmaa ja siihen liittyvää Nord2000 melulaskentamallia käyttäen. Mallinnuksen tuloksia verrataan melutason ohjearvoihin sekä käytössä olevaan ympäristöministeriön suunnitteluoppaaseen vuodelta 2012, jossa on uusinta käytettävissä olevaa tietoa.

Maankäyttö

Vaikka suunnittelualue nykyisin on pääosin maa- ja metsätalouskäytössä, tulee hankkeen vaikutuksissa huomioida myös vt 7:n ja vt 15:n risteysalueen seudun mahdollinen käyttö tulevaisuuden työpaikka-alueena.

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta

Mäyränmäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutuksia on esitetty tarkasteltavaksi 0-vaihtoehdon ja yhden varsinaisen rakentamisvaihtoehdon osalta. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty perusteita näin suppealle vaihtoehtotarkastelulle. Kyseessä on mittava hanke, jossa tarkastellaan 40 tuulivoimalan sijoittamista. Tarkasteluun on otettu kaksi ääripäätä, joista kumpikaan ei ole lopullinen toteutuva ratkaisu. Jatkotyössä on syytä esittää voimaloiden määrän, koon, voimalatyyppin ja sijoituspaikkojen suhteen lisävaihtoehtoja/vaihtoehtoja, jotka kuvaavat todellisia toteuttamisvaihtoehtoja.

Vaikutusten arviointia ja menetelmiä käsiteltäessä on YVA-ohjelmassa painopiste luonnonympäristössä, ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty hyvin lyhyesti. Tuulivoimaloiden keskeisiä ympäristövaikutuksia ovat maisemaan kohdistuvat vaikutukset sekä melu- ja välkevaikutukset. Ympäristövaikutusten arvioinnin jatkoselvityksissä tulee erityistä huomiota kiinnittää näiden riittävään selvittämiseen.

Tuulivoimaloiden melu poikkeaa mm. teollisuus- ja liikennemelusta, minkä vuoksi se koetaan häiritsevämmäksi. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on noussut erityisesti esiin tuulivoimaloille tyypillisen äänen jaksollisuuden (amplitudimodulaatio) ja matalataajuisen (alle 200 Hz) äänen erityinen häiritsevyys. Nämä korostuvat voimalakoon kasvaessa. Nyt on tarkastelussa mittava, 6 MW yksiköiden ja 40 tuulivoimalan kokonaisuus, jonka tuntumassa on asutusta. Tuulivoimapuiston kokonaisvaikutus meluun tulee olla riittävästi selvitettyä ennen rakentamispäätöksiä. Melupäästöön ja melun etenemiseen vaikuttavat mm, maasto-olosuhteet ja monitahoiset fysikaaliset, erilaisiin sääolosuhteisiin liittyvät tekijät. Mallinnus tulee tehdä monipuolisesti eri sää- ja tuuliolosuhteissa, myös yli 8 m/s tuulennopeuksilla. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on todettu mm. matalataajuisen melun häiritsevyys voimakkaammilla tuulilla. Matalataajuisen melun on todettu kantautuvan yli 1 km etäisyydelle, joten mallinnuksessa tulee tarkasteluun ottaa asutus riittävän laajasti haittojen ennakoinniseksi ja huomioinniseksi jatkosuunnittelussa.

Tarkastelussa tulee ottaa huomioon tuulivoimalle sovellettavat ympäristöministeriön päivä- ja yöaikaiset suunnitteluohjearvot sekä sosiaali- ja terveysministeriön terveysperusteisesti antamat asuntojen sisämelun ohjearvot. Mallinnuksessa tulee huomioida ympäristöministeriön suunnitteluohjeiden mukainen, äänen jaksollisuuden edellyttämä + 5 dB lisäys laskennalliseen tulokseen.

Melun ohella varjo- eli välkevaikutus on keskeinen asumisviihtyvyyteen vaikuttava tekijä. Isojen voimaloiden välkevaikutukset voivat ulottua laajalle, joten tarkastelualueen tulee olla melutarkastelun tapaan riittävän laaja häiriöiden tunnistamiseksi. Mikäli voimaloihin edellytetään lentoestevaloja, tulee niiden häiritsevyys myös tarkastella.

Arvioinnissa tulee selvittää melu- ja välkevaikutusten rajoittamiskeinot ja mahdollisuudet, esim. yöaikaiseen käytön rajoittaminen, automatiikan hyödyntäminen.

Tuulivoimarakentaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta melu- tai välke- räsistä. Hankkeen suunnittelussa ja haittojen minimoinnissa on keskeistä riittävän var- muusmarginaalin käyttäminen jo suunnittelun alkuvaiheessa tehtävissä mallinuksissa, jolloin myös hankkeen lupatarve voidaan harkita riittävän ajoissa. Ympäristöministeriön suunnitte- luohjeiden mukaan tuulivoimalat tulisi sijoittaa lähtökohtaisesti niin kauas asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta, ettei ympäristölupa ole tarpeen. Mikäli haittojen ehkäise- minen edellyttää rajoittamistoimenpiteitä, voidaan ne asettaa sitoviksi ainoastaan lupamenettelyn kautta.

Noin 40 kappaletta lapakorkeudeltaan 210 metriä korkeaa tuulivoimalaa muodostavat maise- mallisesti hallitsevan elementin, minkä vuoksi maisemavaikutusten havainnollistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Maisemataarkastelu tulee tehdä riittävän laajalta alueelta, moni- puolisesti eri etäisyyksiltä ja eri tarkastelukulmista, erityisesti tule tarkastella näkymiä asunto- jen pihapiiristä.

Suunnittelualueella esiintyy luonnonsuojellisesti arvokasta lajistoa. Alueelta on esiselvityk- sissä löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Lepakkoselvitys toteutetaan tulevana ke- sänä. Alueen eteläpuolella, noin 1 km suunnittelualueesta, sijaitsee linnustollisesti tärkeä Salminlahti. Kymenlaakson rannikko on myös suurten, kaartelevien petolintujen syysmuuton merkittävimpiä keskittymiä Suomessa ja tämä ryhmä on tuulivoimaloiden törmäysriskien kannalta keskeinen. YVA-arvioinnissa on syytä varautua siihen, että olemassa olevan aineis- ton tarkastelun lisäksi tehdään myös syksyllä tarpeeksi kattava seuranta petolintujen syysmuu- tosta alueella. Keväinen petolintumuutto ei ole yhtä merkittävää alueella, mutta siihen on kui- tenkin maastoseuranta tulossa YVA-ohjelman mukaan.

Luontovaikutuksien osalta tulee arvioida sekä rakentamisen että toiminnan aikaisia häiriövai- kutuksia linnustoon, liito-oraviin ja lepakoihin; törmäysriskin lisäksi esim. alueiden pirstou- tumisen ja melun vaikutuksia. Lepakoiden on tutkimuksissa todettu myös kuolevan lapojen pyörimisen aiheuttaman ilmanpaineen äkillisen muutoksen vaikutuksesta.

Kotkan kaupungin tekninen lautakunta

Hanke on laaja ja merkittävä sekä tulee vaikuttamaan pysyvästi mm. alueen maisemaan. Vai- kutusten tarkastelualue on pyritty määrittelemään niin suureksi, ettei merkityksellisiä ympäris- tövaikutuksia voida olettaa ilmenevän alueen ulkopuolella. Tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta. Laajimmillaan tarkastelualue on 20 km, ulottuen Kotkan länsirajan yli Pyhtään puolelle. Kaupunkisuunnittelulautakunta on lausunnossaan ot- tanut kantaa hankekokonaisuuteen, maisemaan, ääneen ja maankäyttöön. Tässä lausunnossa otetaan kantaa hankkeen liikenteellisiin vaikutuksiin.

Suunnittelualue rajautuu etelässä ja lännessä valtatieluokkasiin väyliin, jolloin niiden edellyt- tämät suoja-alueet tulee huomioida. Samoin alueen rautatie tarvitsee oman suoja-alueensa. Lentoliikenteen osalta arviointiohjelmassa on huomioitu Kouvolan Utin lentokenttä, mutta ei Kotkan Kymin lentokenttää. Myös se tulee ottaa arvioinnissa huomioon.

Rakentamisaikaisia liikennevaikutuksia on alustavasti arvioitu seuraavasti: Voimalan perus- taminen edellyttää enintään 80-100 betoniauton käyntiä, yhteensä 3200-4000 käyntiä. Voima- lan osien kuljetus edellyttää 10-12 erikoiskuljetusta, yhteensä 400-480 kuljetusta.

Rakentaminen aiheuttaa merkittävää haittaa muulle liikenteelle. Arviointiohjelman mukaan voimaloiden rakentaminen kestää noin vuoden. Kuljetukset tulee ajoittaa ja suunnitella siten, että niiden aiheuttama haitta on mahdollisimman vähäinen.

Kotkan kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunnalla ei ole kommentoitavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Kymenlaakson liitto

Kymenlaakson luonnonvarastrategiassa sekä Kymenlaakson ilmasto- ja energiastategiassa on asetettu tavoitteeksi rakentaa maakunnan alueelle 100 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoiman ja bioenergian osaamisen kehittäminen on asetettu myös Kymenlaakson maakuntaohjelmassa tärkeäksi tavoitteeksi. Tuulivoimahanke tukee osaltaan näitä tavoitteita.

Maakuntakaavojen tilanne, sisältö ja tavoitteet on selkeästi kuvattu YVA -ohjelmassa. Tuulivoimarakentaminen Mäyränmäen alueella edistäisi Kymenlaakson energiamaakuntakaavan tavoitteiden toteuttamista.

Kymenlaakson liitto toteaa, että tuulivoimahankkeen suunnittelualue on selvästi laajempi kuin maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue. Suunnittelualueen ulkorajalla tuulivoimarakentaminen sijoittuisi paikoin asutuksen läheisyyteen. Vaikutukset ihmisten asumiseen ja viihtyvyyteen ovat em. osa-alueilla keskeisiä tarkasteltavia kysymyksiä. Maakuntakaavoissa esitetyt reunaehdot tulee huomioida arviointiprosessissa ja hankkeen jatkosuunnittelussa. Lisäksi Kymenlaakson liitto katsoo, että Kymenlaakson luonnonvarastrategia olisi tarpeen mainita arviointiohjelman luvussa 6.3.

Aluehallintovirasto, Etelä-Suomi

Aluehallintovirasto pitää yleisesti suositeltavana asiana tuulivoiman ja muiden uusiutuvien energiamuotojen lisärakentamista.

Hankkeen toteuttamatta jättämisen esittävä 0-vaihtoehto (VE0) on sikäli harhaanjohtava, että siinä kerrotaan vastaavan sähkömäärän tuottamisesta muualla joillain muilla sähköntuotantomenetelmillä, vaikka vastaava sähkömäärä voidaan muuallakin tuottaa tuulivoimalla.

Arviointiohjelmassa on esitetty vain yksi toteuttamisvaihtoehto (VE1) toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi, jota voidaan pitää epätyypillisen vähäisenä. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että enintään 40 tuulivoimalan rakentamisen ja hankkeen toteuttamatta jättämisen välissä esitettäisiin riittävästi vaihtoehtoja.

Suunnittelualue on pääosin asumatonta, mutta sen reunojen läheisyydessä on merkittävästi asutusta. Kahden kilometrin säteellä suunnittelualueesta on toista tuhatta asuinrakennusta. Tuulivoimaloiden sijoittaminen riittävän etäälle asutuksesta on olennaista melun ja välkkeen hallinnassa. Hankkeen yleissuunnittelun, johon sisältyy voimaloiden sijoittelu ja lay-out, on määrä jatkaa ja tarkentua ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että yleissuunnittelussa selvitetään riittävästi voimaloiden sijoittelun merkitystä melun leviämislle ja välkkeen häiritsevyydelle.

Hankkeen merkitystä alueen virkistyskäytölle on tarkoitus arvioida selvittämällä alueen nykyistä virkistyskäyttöä haastattelujen ja kyselyjen avulla. Arviointiohjelmassa ei selosteta kuinka kyselyistä tiedotetaan alueen virkistyskäyttäjiä. Aluehallintovirasto muistuttaa riittävän kattavuuden ja tavoittamisen merkityksestä kyselyiden toteutuksessa. Kyselyiden löytämisen tai niihin osallistumisen ei tulisi edellyttää kovin paljon vastaajan omaa aktiivisuutta, ettei alueen virkistyskäyttö tule siksi aliarvioituksi.

Tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksen kerrotaan riippuvan kulloinkin tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta, esimerkiksi melun vaikutuksia tarkasteltaisiin noin kilometrin säteellä. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että melun vaikutuksia tarkastellaan riittävän laajalla säteellä ja tarvittaessa kilometriä kauempana.

Käytöstä aiheutuvan äänen ja välkkeen selvittämisen osalta arviointiohjelma on niukahko. Meluselvityksessä todetaan pitkän ajan keskiäänitasoja verrattavan ohjearvoihin. Aluehallintovirasto muistuttaa, että ympäristöministeriön tuulivoiman suunnitteluoppaan mukaan valtioneuvoston päätös melun ohjearvoista (VNp 993/1992) ei suoraan sovellu tuulivoimamelun häiritsevyyden arviointiin, mutta aluehallintovirasto olettaa arviointiohjelman maininnan mallinnustulosten vertaamisesta muuhun käytössä olevaan ohjeistukseen tarkoittavan sen ja myös äänen jaksollisuuden sekä kapeakaistaisuuden huomioimista selvityksissä. Muussa tapauksessa selvitys olisi nykytiedon valossa puutteellinen. Arvioinnissa tulisi myös mahdollisuuksien mukaan ottaa taustamelu huomioon.

Melun tarkastelussa on tutkittava myös asuntojen sisätiloihin aiheutuva melu, jolle on esitetty ohjearvoja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjeessa. Rakennusten ääneneristävyyks erityisesti pientaajuiselle melulle on yleensä heikkoa. Eräiden tuulivoimaloiden tuottaman melun jaksollisuuden on havaittu vaikuttavan sisätiloissa melun häiritsevyyteen, mikä on huomioitava tarkastelussa. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että mallinnusten lisäksi hankkeen tuulivoimalatyypeistä hankittaisiin käytännön melumittauksia asuntojen sisätiloissa tai niitä jäljittelevissä tiloissa, toteutettavaksi suunnitelluilla etäisyyksillä ja eri tuuliolosuhteissa. Myös rakentamisen aikainen melu on syytä ottaa huomioon tarkastelussa.

Käytöstä aiheutuvien riskien selvittämistä ei ole arviointiohjelmassa esitelty. Suunnittelun edetessä sen selvittäminen on tarpeen.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä tuulivoimaloiden toiminnanaikaiseen huoltoon ja ylläpitoon liittyviä melua ja välkettä vähentäviä säätötoimia, sekä näiden säätötoimien selvittämistä ja kehittämistä.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittämisehdoissa (YLE). Liittämisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittämisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittämisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Mäyrämäen tuulivoimahanke

Fingrid laatii Suomen sähkönsiirtoverkon kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteena on, yhteistyössä nykyisten ja uusien verkkoliityntää suunnittelevien tahojen kanssa, varmistaa teknistaloudellisesti parhaat verkkoratkaisut ja liityntätavat. Tuulipuistojen verkkoliityntä ja liittymisjohdot kuuluvat olennaisena osana tuulivoimapuistoon ja sen toteuttamismahdollisuuksiin.

YVA -ohjelmassa on esitetty tuulivoimaloiden liittyminen sähköverkkoon. Hankkeesta vastaava ja Fingrid ovat käyneet alustavia neuvotteluja hankkeen liittymisestä kantaverkkoon. Nykytilanteessa tuulivoimapuiston liityntä kantaverkkoon tapahtuu Kymen sähköasemalla eikä kuten arviointiohjelmassa on esitetty, Summa - Kymi 110 kV voimajohdolla.

Ilmatieteen laitos

Arviointiohjelmassa käsitellään tuulivoimaloiden vaikutuksia laajasti, mutta siinä ei ole mainintaa tuulivoimaloiden mahdollisista vaikutuksista säätutkiin. Haittavaikutukset voivat olla merkittäviä, ja mm. ympäristöministeriön tuulivoimarakentamisen oppaassa todetaan, että tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset Ilmatieteen laitoksen säätutkiin tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Ilmatieteen laitos katsoo, että maininta tuulivoimaloiden mahdollisista vaikutuksista säätutkiin on lisättävä arviointiohjelmaan.

Pääesikunta Logistiikkaosasto

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24§:n mukaan kaikessa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Tuulivoiman rakentamista koskevien erityistavoitteiden lisäksi tulee ottaa huomioon maanpuolustusta ja sotilasilmailua koskevat erityistavoitteet (luku 4.2. toimiva aluerakenne ja luku 4.5 toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto). Niiden huomioonottamisella turvataan riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle, sotilasilmailulle sekä muille maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksille Haminan ja Kotkan alueilla.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tuulivoimaloiden tiedetään aiheuttavan haittaa erityisesti tutkille (=ilma- ja merivalvontatutkat), joille voimalat ovat suuria tutkakohteita. Tuulivoimalan aiheuttamat häiriöt ilmenevät muun muassa varjostamisena ja ei-toivottuina heijastuksina, mistä johtuen tutkan valvontakyky heikentyy ja tuulivoimala voi näkyä tutkakuvassa. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvonta-tehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

Tuulivoimalat voivat häiritä radioyhteyksiä. Voimalan sijoittuminen radiomaston välittömään läheisyyteen saattaa aiheuttaa häiriöitä erityisesti linkkiyhteyksille. Tästä johtuen on tapauskohtaisesti selvitettävä tuulivoiman sijoitusalueille suunniteltavien tuulivoimaloiden haittavaikutukset puolustusvoimien kiinteään linkkiverkkoon.

Hankkeen YVA -ohjelmassa on todettu, että suunnittelun aikana selvitetään puolustusvoimilta tuulivoimarakentamisen vaikutukset sotilasilmailuun sekä puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn ja muihin joukkojen ja alueiden käyttöön vaikuttaviin seikkoihin. Lisäksi YVA -ohjelmassa on todettu, että Pääesikunta antaa lausunnon tuulivoimala-alueiden lopullisesta hyväksyttävyydestä.

Pääesikunnan logistiikkaosaston näkemyksen mukaan Mäyränmäen alueelle suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu siten, että sillä voi olla huomattavia vaikutuksia maanpuolustuksen toimintaedellytyksille.

Mäyränmäen alueelle suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu ilmavoimien ilmavalvontatutkien vaikutusalueelle. Tästä johtuen on selvitettävä suunniteltavien tuulivoimaloiden haittavaikutukset puolustusvoimien käytössä oleviin ilmavalvontavalvontatutkiin. Pääesikunnan logistiikkaosasto edellyttää, että Mäyränmäen alueelle suunnitellusta tuulivoimahankkeesta tehdään hankekohtainen tutkavaikutusten arviointi Teknologian tutkimuskeskuksella (VTT). Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa tuulivoimatoimija tai kaavoittaja. Selvityksen perusteeksi tarvitaan tarkat tiedot tuulivoimaloista (mm. tuulivoimaloiden maksimikokonaiskorkeudet ja sijoituspaikat). Tutkavaikutusten selvitys tulee tehdä viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Vasta tutkimustuloksien perusteella puolustusvoimilla (Pääesikunnalla) on mahdollista antaa lausunto tuulivoimahankkeen hyväksyttävyydestä.

Mäyränmäen alueelle suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu siten, että sen vaikutukset puolustusvoimien radioyhteyksiin tulee selvittää tarkemmin. Vaikutukset tulee selvittää pyytämällä asiasta lausunto Pääesikunnalta. Selvitysten perusteeksi tarvitaan tarkat tiedot tuulivoimaloiden sijoituspaikoista ja tornin mitoista. Selvitykset tulee tehdä viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Pääesikunnan logistiikkaosasto esittää, että ympäristövaikutusten arviointiin, arvioitaviin vaikutuksiin, sisällytetään kohta jossa käsitellään hankkeiden vaikutuksia Puolustusvoimien valvontajärjestelmiin ja kiinteään linkkiverkkoon (viestiyhteyksiin).

Jatkosuunnittelua koskevat lausunnot pyydetään toimittamaan Pääesikunnalle osoitteella kirjaamo.pe@mil.fi tai Pääesikunta, PL 919, 00131 Helsinki. Pääesikunnassa tuulivoima-asiaa hoitaa Pääesikunnan operatiivinen osasto (komentajakapteeni Kari Salin tai majuri Samuli Niemi, puh. 0299 800) sekä kaavoitukseen liittyen Pääesikunnan logistiikkaosasto (Juhani Lantto, puh. 0299 800).

Pääesikunnan logistiikkaosasto pyytää pitämään Maavoimien esikunnan (kirjaamo.maave@mil.fi tai Maavoimien Esikunta, PL145, 50101 Mikkeli) ja Ilmavoimien esikunnan (kirjaamo.ilmave@mil.fi tai Ilmavoimien Esikunta, PL30, 41161 Tikkakoski) tietoisena hankkeen suunnittelua koskevissa asioissa. Maavoimien esikunta ja Ilmavoimien esikunta nimeävät tarvittaessa edustajansa suunnittelua koskeviin viranomaisneuvotteluihin.

Kymenlaakson pelastuslaitos

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ei käy ilmi mahdollisia tuulivoimaloihin liittyviä riskitekijöitä, jotka liittyvät voimalan vaurioitumiseen tai konehuonepaloon. Pelastuslaitos ei kykene nykyisellä kalustollaan sammuttamaan korkealla (n. 140 m) maanpinnasta olevia voimaloiden konehuoneita. Toiminnanharjoittajien tulisi varautua em. palojen sammuttamiseen omatoimisesti (pelastuslaki 379/2011 9§ ja 14§). Keinona voi olla esim. sammutusjärjestelmän asentaminen konehuoneeseen.

Arviointiohjelmassa tulisi esittää se turvaetäisyys ihmisiin ja rakennuksiin joka vaaditaan voimalan roottorin lapojen sinkoutuessa onnettomuustapauksessa ympäristöön. Maailmalla tapahtuneissa onnettomuuksissa on esimerkiksi tuulivoimalan lavat pyörineet hallitsemattomasti turvajärjestelmien petettyä ja lopulta sinkoutuneet irti navasta.

Liikennevirasto

Tuulivoimapuiston hankealue rajoittuu eteläosastaan valtatiehen 7 (E18), joka tällä osalla on vilkkaasti liikennöity moottoritie. Hankealueen länsipuolella on pohjois-eteläsuuntainen valtatie 15 (Kouvolantie), ja itse alueen sisällä on pienempiä paikallisteitä. Hankealueen keskiosan halki kulkee itä-länsisuunnassa sähköistetty Juurikorpi-Hamina -rata, jossa tällä hetkellä on tavaraliikennettä. YVA-ohjelmassa ei ole esitetty karttaa, jossa olisi esitetty suunniteltujen tuulimyllyjen sijainti suhteessa mainittuihin liikenneväyliin. Liikenneviraston Tuulivoimala-ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 8/2012) mukaan pääteillä, joilla nopeusrajoitus on 100 km/h tai enemmän, tuulimyllyn suositeltava etäisyys maantien keskiviivasta on 300 m, kuitenkin vähintään tornin kokonaiskorkeus (torni+lapa) lisättynä maantien suoja-alueen leveydellä. Rautateillä vähimmäisetäisyys tulee olla tornin kokonaiskorkeus + 30 metriä lähimmän raiteen keskilinjasta. Tuulimyllyjen sijaintipaikkoja määriteltäessä tulee huomioida nämä vähimmäisetäisyydet. YVA-selostuksessa tulee huomioida Liikenneviraston Tuulivoimala-ohje.

Hankkeesta aiheutuva liikenne ja sen suuntautuminen tulee esittää kartalla. Hankkeen edellyttämät uudet liittymät tulee kuvata arviointiohjelmassa hankekuvauksen yhteydessä. Yksityisen tien liittämiseksi maantiehen tarvitaan liittymälupa, jota haetaan ELY-keskuksesta. Moottoritielle ei voida myöntää tilapäistä liittymää rakentamisen ajaksi. Tieliikenteen ja tienpidon osalta tulee selvittää, millaista määrällistä muutosta työmaa-aikainen liikenne tulee nykyiselle tieverkolle aiheuttamaan voimalaitoskomponenttien kuljetuksineen. Voimalaitosten osien kuljetamiseen tarvitaan erikoiskuljetusjärjestelyjä, joissa lupaviranomaisena ja ohjaajana toimii alueen ELY-keskuksen L-vastuualue. Kuljetukset saattavat myös edellyttää tiettyjen rakenteiden vahvistamista (esim. silta- tai rumpurakenteet). Kuljetusten vaikutukset tieinfraan tulee arvioida. Maanteiden osalta lausuntoja antavat ELY-keskusten liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueet.

Tuulivoimapuistolla ei ole vaikutuksia vesiliikenteeseen, eikä Liikennevirastolla ei ole siltä osin lausuttavaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto

Tuulivoimalat muodostavat lentoesteitä ja siten niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja turvallisuuteen tulee selvittää. Ilmailulain 165§ edellyttää lentoestelupaa tuulivoimaloiden, niiden rakentamiseen tarkoitettujen nostureiden sekä mahdollisten muiden hankkeen kannalta tarpeellisten korkeiden esteiden pystytykseen ennen esteiden asettamista. Esteen pystyttäjä / omistaja hakee lupaa Liikenteen turvallisuusvirastolta, joka myöntää luvan esteen asettamiseen lupaehdojen mukaisesti, jollei lentoturvallisuus vaarannu tai ilmaliikenteen sujuvuus häiriinny.

Lentoesteluvassa on esteen suurin ulottuma (enimmäiskorkeus) maanpinnasta esteen kohdalla. Este on merkittävä ja valaistava lentoestevaloin luvan ehtojen mukaisesti. Esteen asettajan tulee varmistaa lentoestelupamenettelyn mukaisesti, ettei lentoturvallisuudelle tai ilmaliikenteen sujuvuudelle aiheudu vaaraa taikka haittaa. Tämän selvittämiseksi Liikenteen turvallisuusvirasto esittää, että tuulipuistoalueen osalta osayleiskaavasta kävisi ilmi alueen korkein mahdollinen estekorkeus merenpinnasta mitattuna.

Liikenteen turvallisuuskäsitteistä myös mahdolliset vaikutukset muille liikennemuodoille tulisi selvittää tuulivoimapuiston suunnittelun sijainnin osalta. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa arvioitavia asioita ovat mm. turvallisuusyistä määritellyt etäisyydet esimerkiksi teihin tai rautateihin sekä mahdolliset vaikutukset liikennevalvontatutkiin. Liikenteen turvallisuusvirasto pitää tärkeänä, että tuulivoimarakentamisen vaikutukset liikenteen turvallisuudelle ja sujuvuudelle selvitetään suunnitteluvaiheessa ja otetaan huomioon hankkeen toteutuksessa.

Digita Oy

Suunniteltujen tuulivoimaloiden läheisyydessä antenniTV-vastaanotto tapahtuu Anjalankoskelta, jonne on matkaa noin 10 km. On mahdollista, että tuulivoimalat aiheuttavat häiriöitä antenniTV-vastaanottoon suunniteltujen Mäyränmäen tuulivoimaloiden lähialueilla. Lausunnon liitekartasta voi nähdä Anjalankosken pääaseman suunta eniten ongelmalliselle alueelle, jossa antenniTV-vastaanotto tapahtuu suoraan suunnitellun tuulipuiston yli. Tällä alueella asuu noin 3000 asukasta.

Suunnittelualueen länsiosan läpi kulkee kaksi Digitan linkkijännettä. Suoraan näille jänteille osuvat tuulivoimalat aiheuttavat todennäköisesti häiriöitä linkkiyhteyksille. Lausunnon liitteenä on kuva suunnittelualueen läpi kulkevista linkkijänteistä.

Finavia Oyj

Finavia Oyj:llä ei ole huomauttamista ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Suunnittelualueella ei ele vesistöjä eikä siten kalataloudellista merkitystä. Tämä tutkimuslaitoksen lausunto käsittelee ainoastaan riistaeläimistöä sekä ohjelmatekstin niitä kohtia, jotka käsittelevät muuttolinnuston törmäysriskiä.

Hankealue on noin 650 hehtaarin laajuinen ja sijaitsee Helsinki-Hamina-valtatie 7:n ja Kouvolaan johtavan valtatie 15:n välisellä pääosin asumattomalla metsäalueella. Vallitsevana metsätyyppinä ovat kuivahkon kankaan sekapuustoiset nuoret mäntymetsät. Alueella on myös laajoja metsänuudistusalueita. Voimalayksiköiden, niiden huoltoteiden, maakaapelien ja sähköaseman lopullinen sijoitussuunnitelma tarkentuu vasta YVA-menettelyn aikana.

Suunnittelualueella on voimassa Kymenlaakson vaihemaakuntakaava. Samaan aikaan ympäristövaikutusten arviointirakenne- ja suunnittelun kanssa on käynnistetty hankkeen osayleiskaavoitusmenettely kummassakin kaupungissa. Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA:n yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja arviointoja. Kuten sisämaan tuulipuistohankkeissa yleensäkin, hankealue edustaa seutukunnan viimeisiä rakentamattomia takamaita. Ohjelmatekstin mukaan suunnittelualueella käytetään nykyisin jossain määrin virkistykseen ja ulkoiluun, kuten marjastukseen, sienestykseen ja muuhun retkeilyyn. Lisäksi alueella harjoitetaan metsästystä sekä ratsastusta. Vaikka YVA-ohjelma ei vielä kerro voimaloiden tarkkoja sijaintipaikkoja, on tekstistä pääteltävissä, että alueen luonne tulee voimakkaasti muuttumaan. Kaikkien 40 voimalan ympärille tarvitaan kullekin noin puolen hehtaarin laajuinen kokoamis- ja työskentelyalue. Perustamistavasta ja voimalan rakenteesta riippuen kunkin voimalan pystytys edellyttää noin 80—100 betoniauton käyntiä rakentamispaikalla eli vankkaa tiestöä. Kunkin tuulivoimalan osien kuljetus edellyttää noin 10—12 erikoiskuljetusta (erikoispitkä tai raskas), joten teiden tulee olla leveitä. Tuulipuiston rakentaminen kestää yli vuoden, ja rakentamisen jälkeen voimalakentät maisemoidaan lukuun ottamatta tiestöä, jota tarvitaan jatkossa huoltokäynteihin noin 1—2 kertaa vuodessa, minkä lisäksi voidaan laskea 1—2 ennakoimatonta vuosittaista huoltokäyntiä. Huoltokäyntejä varten huoltotiet pidetään aurattuina myös talviaikaan.

Riistaeläimistön kannalta alue pirstaloituu tuntuvasti. YVA:n aikana on tarkoitus arvioida suunnittelualueen riistanhoidollinen merkitys ja mahdolliset vaikutukset riistakantoihin. Ohjelmatekstistä ilmenee, että riistatietoja pyydetään paikallisilta riistanhoitoyhdistyksiltä ja metsäystyöseuroilta. Tavoitteena on arvioida rakentamisajan ja toiminta-ajan vaikutukset riistan esiintymiseen ja liikkumiseen suunnittelualueella. Tekeillä oleva osayleiskaavoitus perustuu juuri YVA-menettelyn aikana tehtäviin valintoihin voimaloiden sijoituspaikoista, missä otetaan huomioon maanomistajien näkemysten lisäksi arviointiohjelman nähtävillä olon aikana

saatava laajempi palaute. Tutkimuslaitos toteaa tyydytyksellä, että yhteydenotto riista-alan paikallisiin toimijoihin näkyy tehdyn riittävän varhaisessa vaiheessa mm. hirvieläinten, metson soittimien ja suurpetojen esiintymisen arvioimiseksi suhteessa voimaloiden ja tiestön sijoitussuunnitelmiin. Näitä seikkoja tutkimuslaitos ei pysty ulkopuolisena pelkästä ohjelmatekstistä arvioimaan.

Kymenlaakson rannikkolinja on merkittävä vesilintumuuton näyttämö sekä keväällä että syksyllä. Sadoin tuhansin matkaavat arktiset hanhet ja sorsat kohtaavat rannikkolinjan monesti juuri Kotkan ja Haminan välillä. Voimalapuiston läpi saattaa lentää hetkessä suuri määrä lintuja sääoloista ja vuorokaudenajasta riippuen (suuri osa matkaa yöllä). Ohjelmateksti muotoilee, että tuulivoimapuiston muuttolintuihin kohdistamien vaikutusten arvioinnissa keskitytään ensisijaisesti tuulivoimaloiden muuttolinnuille aiheuttamiin törmäysriskeihin sekä siihen, miten tuulivoimalat vaikuttavat lintujen käyttämiin muuttoreitteihin ja niiden sijoittumiseen. Toisaalla teksti kuitenkin toteaa, että törmäysriskejä tullaan hankkeen yhteydessä arvioimaan ensisijaisesti kvalitatiivisella tavalla lajien muuttoreittien sijoittumiseen sekä niiden törmäysalttiuteen perustuen. Nähtävästi varsinaista kvantitatiivista törmäysriskiä ei tulla lainkaan laskemaan. Tätä voidaan pitää YVA-menettelyn tavoitteiden kannalta selvänä puutteena.

Ohjelmateksti luettelee selvitykset, tietokannat, raportit, lausunnot yms., joiden pohjalta teksti hahmottaa luonnonoloja, kasvillisuutta ja linnuston koostumusta. Teksti on lyhyttä ja toteavaa eikä kerro, mitä tällä kaikella aineistolla tullaan tarkkaan ottaen tekemään. Tarkoitus on lisätä maastokäyntejä keväällä - kesällä 2013 nimenomaan voimaloiden ja huoltoteiden rakentamisalueilla ja kartoittaa, mitä luontotyyppejä ja kasvillisuutta tullaan menettämään. Riistan ja linnuston osalta vaikutuksia arvioidaan ensisijaisesti julkaistujen tietojen ja jo rakennettujen tuulipuistojen sekä muiden rakentamishankkeiden (mm. mastot, tiet ja voimalinjat) tuottamien kokemusten pohjalta. Tutkimuslaitos kannustaa hieman kunnianhimoisempiin tavoitteisiin, mm. Juuri edellä mainitun törmäysmallinnuksen osalta. Varsinkaan ulkomailta peräisin olevia kokemuksia ei pidä suoraan soveltaa suomalaisiin oloihin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ohjelma poikkeaa edukseen monista muista tähän mennessä tehdyistä sisämaan suunnitelmista juuri riistan varhaisen huomioon ottamisen kannalta. Perusongelmana kuitenkin säilyy se, että Kymenlaakson energiamaakuntakaavan suunnittelu-määräyksissä voimalat tulee sijoittaa ensisijaisesti muualle kuin maakuntakaavassa osoitetuille taajamatoimintojen alueille, virkistysalueille tai kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille. Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että riistalliset arvot, jotka liittyvät elimellisesti takamaiden käyttöönottoon, ovat suunnittelussa huonommassa asemassa kuin lähes kaikki muu virkistyskäyttö.

Kaakkois-Kymen luonto ry

Mäyränmäen suunnitellun tuulivoimalan alueella on tehtävä asiantunteva, perusteellinen lintujen törmäysriskiarviointi kiinnittäen huomiota erityisesti päiväpetolintuihin, joiden törmäysriski on erityisen suuri. Arvioinnin tulee perustua jo olemassa oleviin, kattaviin muuttoreittiselvityksiin (Tero Ilomäki) sekä ennen päätöksentekoa tehtäviin niitä täydentäviin, erityisesti Mäyränmäen alueen kattaviin selvityksiin.

Tuulivoima on uusiutuvana luonnonvarana suositeltava energialähde. Sen rakentamisessa tulee kuitenkin huomioida vaikutukset lähiympäristöön. Useiden maassamme uhanalaisiksi luokiteltujen päiväpetolintulajien syysmuutto on Kaakkois-Suomen rannikkokaistaleen alueella voimakkaampaa kuin missään muualla Suomessa. Päiväpetolintujen on todettu olevan eräs törmäysaltteimmista lajiryhmistä.

Luonnonsuojelulain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on mm. ”luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen”. Usean päiväpetolinnun ollessa harvinainen tai uhanalainen, (Uusin valtakunnallinen uhanalaisuusarviointi löytyy osoitteesta <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=371160&lan=fi>) tulee tuulivoimalan aiheuttama törmäysriski näille linnuille arvioida erityisen tarkasti alueella, joka on valtakunnallisesti ja jopa kansainvälisesti merkittävä päiväpetolintujen muuttoreitti. Koska Mäyränmäki sijaitsee useiden päiväpetolintujen muuttoreitillä, on sen ympäristövaikutusten arvioinnissa kiinnitettävä erityistä huomiota suurten, kaartelevien petolintujen riskiin törmätä tuulivoimaloihin. Haminan-Virolahti rannikkoalue on valtakunnallisesti merkittävä päiväpetolintujen muuttokeskittymäalue ja muuttoa tapahtuu myös Haminasta länteen, Kotkaan ulottuvalla rannikkokaistaleella Mäyränmäen eteläosan ollessa ongelmallinen alue törmäysriskin kannalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 1 § mukaan lain yleinen tavoite on ”järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.” Ekologisesti kestävä kehitys ei toteudu mikäli rakentamispäätös aiheuttaa suuren riskin harvinaisille, jopa uhanalaisille lintulajeille, mm. ravintoketjun huipulla oleville päiväpetolinnuille, joiden rooli luonnon biodiversiteetin ylläpitämisessä ulottuu paljon laajemmalle kuin pelkästään itse ao. lajien säilymiseen.

Luonnonsuojelulain 5 a §:ssä määritellään luontovahingoksi suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävä, mitattavissa olevaa suora tai välillinen haitallinen vaikutus mm. lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille ja direktiivin liitteessä I luetelluille lajeille sekä luontodirektiivin liitteessä II luetelluille lajeille.

Lintudirektiivin I liitteen lajeiksi Suomessa mainitaan lukuisien muiden lajien joukossa mm. maakotka, merikotka, hiirihaukka ja mehiläishaukka, joiden muuttoreitillä Mäyränmäkikin sijaitsee.

Lintuharrastajien valtakunnallinen keskusjärjestö BirdLife Suomi ry ja sen alueellinen jäsenjärjestö Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys ry ovat Kymenlaakson Liitolle Kymenlaakson energiamaa- ja suojelualueeseen liittyvissä muistutuksissa (<http://www.birdlife.fi/suojelu/lausunto/2012/birdlife-kyly-lausunto-kymenlaakso-energiamaa- ja suojelualueeseen-liittyvissa-muistutuksissa.pdf>), sekä valituksessa (<http://www.birdlife.fi/suojelu/lausunto/2012/birdlife-valitus%20kymenlaakson%20energiamaa- ja suojelualueeseen-liittyvissa-muistutuksissa.pdf>) laajasti perustelleet tuulivoiman riskejä päiväpetolinnuille. Perustelut nojaavat kattavaan muuttoreittitutkimukseen.

Kotkan ympäristöseura ry

Arviointiohjelma on pääpiirteissään kattava. Jatkossa tulee erityisesti tarkentaa maisemiarvoinnin ja luonnonarvoinnin liittyviä seikkoja. Esimerkiksi itse Mäyränmäki on keskeinen maiseman kohta ja geologisesti monipuolinen. Tätä ovat lakialueen kallio paljastumat, merimäisen rannan kivikasaumat ja moreenimuodostumat.

Tuuliturbiinien sijoittelussa tulee nojautua olevan maiseman yleispiirteisiin muotoihin, niin että maiseman perusmuodot tulevat selvästi esille tuuliturbiineista huolimatta.

Lintujen muuttoreiteistä voidaan ylimalkaan todeta niiden vaihtelevan vuosittain tuuliolosuhteiden mukaan. Seuranta tarvittaisiin pidemmältä ajalta.

Kotkan ympäristöseura painottaa, että hankkeen tarkempi arviointi on mahdollinen vasta tuuliturbiinien tarkemman sijoittelusuunnitelman perusteella.

Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys

Kymenlaakson lintutieteellisen yhdistyksen mielestä näin laaja tuulivoimahanke vaatii perusteellisen muutto- ja pesimälinnustoseurannan.

Alueen läpi muuttaa keväisin ja syksyisin satoja petolituja, joskus jopa yli 1400 petolintua päivässä. Samaten alueen läpi muuttaa kurkia ja joutsenia huomattavia määriä. Alueella on hyvin vahva kehrääjäkanta.

Museovirasto

Museovirasto on hankkeeseen osallinen arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta, Kymenlaakson museo puolestaan rakennetun ympäristön suojelun osalta.

Suunnittelualueelta tunnetaan arkeologista kulttuuriperintöä. YVA-ohjelman mukaan alueella toteutetaan kiinteiden muinaisjäännösten inventointi, jossa selvitetään, koskeeko hanke ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Saman inventoinnin yhteydessä tulee ottaa huomioon alueella mahdollisesti olevat sotahistorialliset kohteet 1700-luvulta toiseen maailmansotaan saakka. Inventoinnin tulosten perusteella on mahdollista arvioida hankkeen vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Tuulivoimahankkeen vaikutuksia on tarkoitus arvioida myös suhteessa rakennuskulttuuriperintökohteisiin, kuten Suureen Rantatiehen ja Summan kartanoon.

Kymenlaakson museo

Kymenlaakson museolla ei ole huomauttamista arviointiohjelmaan.

Meri-Kymen luonto ry

Mielestämme hankkeesta voisi vielä ehdottaa kolmannenkin vaihtoehdon. Nyt vaihtoehtoja on vain kaksi VE 0 ja VE 1. Kolmannessa vaihtoehdossa voitaisiin ehdottaa tuulivoimahanketta hieman pienemmässä muodossa.

Hankkeen vaikutukset asutukseen tulee selvittää perusteellisesti ja hankkeesta ei saisi koitua kohtuutonta haittaa asukkaille. Ennen kaikkea meluvaikutukset tulevat varmasti olemaan merkittävät. Myös mahdolliset välkevaikutukset tulee selvittää.

Vaikutukset linnustoon tulee myös selvittää perusteellisesti ja asiantuntevasti. Bird Life Finlandin teettämät tutkimukset osoittavat, että hanke vaikuttaa päiväpetolintujen muuttoreittiin sekä aiheuttaa törmäysalttiutta.

Periaatteessa kannatamme tuulivoimaa ja se on mielestämme erittäin tervetullut energiantuotanto muoto. Hankkeen mahdolliset haittavaikutukset tulee kuitenkin selvittää tarkasti.

Yksityinen mielipide 1

Meluhaitta

Suunnitellut tuulivoimalat ovat erityisen korkeita (kokonaiskorkeus 210) m ja voimakkaimpia mitä Suomessa on rakennettu 6 MW. Lähiseudun asukkaille tulee koitumaan kohtuutonta meluhaittaa voimaloista. Voimaloiden melu kertaantuu johtuen suuresta määrästä (40 kpl). Melumallinnuksia ei ole tehty. Reitkallin maaseutukylä on idyllinen ja viihtyisä ja elinvoimainen. Kylälle koituu kohtuuton rasite melusta.

Matalataajuinen bassoääni on todettu puolueettomassa Prometheus- yhtiön tekemässä äänitutkimuksessa ylittävän osaksi sallitut rajat Summan Petkeleen asuinalueella, jossa tuulivoimaloita on vain 4 kpl, ja ne ovat Mäyrämäen suunniteltuja matalammat sekä matalatehoisemmat. Tutkimustiedot ovat myös Haminan Kaupungin tiedossa. Aukkaat ovat siellä tehneet 1,1 km etäisyydellä olevista voimaloista valituksia ja melumittauksia on tehty myös Haminan Kaupungin toimesta.

Olemme muuttaneet Haminaan toiselta paikkakunnalta v. 2006, Reitkalliin, jonka rauhallinen maaseutukylä ja luonnonläheisyys sekä luonnonrauha ovat valttikortteja. Kylä on myös omille hevosillemme (3 kpl) rauhallinen elinpaikka. Reitkallin kylässä ei kuulu melua esim. tieliikenteestä tai tehtaista, vain luonnon rauha, joten tuulivoimalamelun häiritsevyyskynnys on merkittävästi alhaisempi kuin alueilla, joissa on entuudestaan taustamelua. Omalta tontiltamme suunnittelualueelle on vain noin 300 m.

Reitkallin kylässä on myös lehmätila sekä n. 55 hevosta, hevoset asuvat ympäri kylän olevilla talleilla. Myös meillä itsellämme on hevosia (3kpl), joille Reitkalli tarjoaa rauhalliset elinolot. Hevosilla on paljon herkempi kuulo kuin ihmisillä, joten meluhaitta tulisi olemaan eläimille erityisen raskas. Mihinkään tutkimuksiin ei tarvitse viitata, sillä kun tiedämme, että melu aiheuttaa stressiä ja terveyshaittoja ihmisille, niin aivan varmasti ne aiheuttavat haitallisia oireita myös eläimille. Hevoset ovat hyvin herkkiä elinympäristönsä stressitekijöille. Hevosten lukumäärä jatkaa koko ajan kasvamistaan Suomessa ja hevosharrastukseen ja hevestalouteen onkin jo vuosia kiinnitetty huomiota sitä tukemalla ja kehittämällä. Reitkallissa on useita hevosostalliyrittäjiä. Kuka haluaa kasvattaa hevosia tai viedä hevosensa hoitoon talliin, joka on melun saastuttama? Minä karttaisin tällaista tallia.

Reitkalli on hankealueella ja sen vieressä, johon etelä- ja lounaistuuli käy hyvin usein. Tuulivoimaloiden rakennusvaiheessa metsää kaadetaan runsaasti, (1 hehtaari per voimala/ pj Kalevi Nikula Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry.), joten metsien vaimentava vaikutus häviää ja meluhaitta korostuu entisestään. Tuulivoimaloiden lapojen suuntauksien muutokset aiheuttavat haittaavaa ääntä. Emme pysty pakenemaan ääntä kotoamme, kotona meillä on oikeus levätä työpäivän jälkeen ja nukkua sikeää unta ja ladata akkuja sekä harrastaa lähialueilla. Matalataajuinen bassoääni ei vaimene juurikaan ilmassa eikä rakenteissa, joten ääni kantautuu myös seinien sisäpuolelle ja betonisokkelin kautta. Meillä on oikeus asua viihtyisässä ja meluttomassa asuinympäristössä (vrt. tuulivoimalamelun erityispiirteiden huomioiminen ympäristömeluarvioinnissa, Siponen D., VTT, tammikuu 2012.)

Hotelli Leikarin infotilaisuudessa 17.1.2013 oli naapureillemme Ilmatar Hamina Oy:n edustaja esittänyt epävirallisen tuulivoimaloiden sijoituskartan, jossa ilmeni, että tuulivoimaloita oli jo ennakkoon suunniteltu sijoitettavan korkeiden mäkien päälle. Näin ollen meluhaitta asukkailla tulisi olemaan entistäkin suurempi. Kartta sijoituspaikoista on saatavilla tarvittaessa. Meluhaittojen on todettu aiheuttavan ihmisille terveyshaittoja mm. kohonnutta verenpainetta, stressiä, tinnitusta ja erityisesti unihäiriöitä aiheuttaa jopa 3 km päässä oleva tuulivoimala, (Kamperman 2009), ja pitkään jatkuessaan erityisesti unihäiriöt altistavat ihmisen kroonisille sairauksille. Miten on voitu tuulivoima-alueita edes suunnitella näin lähelle asutusta, vaikka Haminan Kaupungilla on tiedossa mittauksissa todetut äänihaitat tuulivoimaloista Summassa ja meluongelmat Neuvottoman Mäkelänkankaalla, jossa voimalat ovat käyttökiellossa tiettyinä ajankohtina arkisin ja viikonloppuisin. Eikö asukkaiden, meidän veronmaksajien viihtymisen ja asuminen jatkossakin tässä kaupungissa ole päättäjille ollenkaan tärkeää?

YVA-selvityksessä sanotaan, että hankkeen välittömässä vaikutusalueessa asutus on vähäistä. Se ei pidä paikkaansa. Tiedossa on, että loma-asuntoja ja vakituksia asuntoja on 2 km säteellä n. 1400 kpl, joten se ei ole vähäistä. Ja vielä hankealueen sisäpuolellakin on taloja. Näin suuren voimalamäärän vaikutukset ovat vähintään useita kilometrejä. Suomi on Euroopan harvimminkin asuttu maa, eikö täällä riitä maata muuallakin kuin asuinalueiden vierestä ja luonnolle

ja linnustolle tärkeissä paikoissa? Onko Haminan Kaupungin tekninen lautakunta / ympäristö-lautakunta / rakennuslautakunta ja Kaakkois-Suomen ELY -keskus saanut koulutusta tuulivoimaloiden haittatekijöistä puolueettomalta taholta?

Varjostus- ja välkevaikutukset, lentoestevalot

Varjostus -ja välkevaikutuksista ei ole esitetty havainnekuvia asukkaille, ne pitää olla tehtynä jo hankkeen alkuvaiheessa jokaisen yksittäisen talon kohdalta. Lentoestevalot näkyvät maalaismaisemassa hyvin, koska täällä ei ole katuvaloja, missä asumme. Talvella alkaa hämärä tulla jo klo 15 aikoihin ja aamuisinkin on pimeää.

Maisema

Reitkallin kylän luonnonkaunis maisema tulee kärsimään vahvasti suunnitelluista tuulivoimaloista. Maaseutukylän koko ilme muuttuu valtavien tuulivoimaloiden vuoksi. Havainnekuvat maiseman muutoksesta puuttuvat, joka kohdasta yksittäisten talojen pihoilta, jotka pitäisi olla tehty jo alkusuunnittelussa.

Luonto ja eläimistö

Talomme yli lentää keväisin ja syksyisin valtaisa määrä muuttolintuja mm. hanhia, joutsenia ja kurkia. Suunnittelualueen sisäpuolella lähellä taloamme, asuu kesäisin mm. kurkipariskunta, käkiä, pöllöjä ja haukkoja. Lisäksi Mäyränmäen pienemmässä soraomonttulammessa kutee keväisin suuri määrä sammakoita. Rauhoitettuja kyykkäärmeitä asuu alueella myös paljon. Ilveksiä asuu myös talomme lähiseudulla. Metsäkauriita olen nähnyt myös alueella. YVA-selvityksessä sanotaan, että muuttomatkalla lepäileviä lintulajeja tavataan alueella kuitenkin jonkin verran muuttavien kotkien ohella. Alue on myös arktisten ja isojen päiväpetolintujen muuttoreittinä. WWF:lla on omat suojelusaännöt linnustosta. Metsä on eläimien koti ja alue erittäin voimakas muuttolintualue, joten hanke ei sovellu millään lailla tuulivoimala-alueeksi.

Virkistyskäyttö

Reitkallin metsät ovat hyvin suosittuja marjastus- ja sienestysalueita. Alueen suuren hevosmäärän johdosta myös ratsastus ja hevoskärriajo on hyvin suosittua ja alueen rauhalliset metsätiet ja luonnonkaunis ympäristö ovat erittäin hienoa hevosharrastuksen toteuttamiseksi. Talvisin alueella harrastetaan hiihtoa, Reitkallin kyläläiset itse tekevät moottorikelkalla hiihtoladut. Reitkallin metsästysseura on aktiivisesti toimiva yhdistys, joka harjoittaa harrastustoimintaansa suunnittelualueen sisäpuolella. Reitkallin metsästäjien metsästysmaja sijaitsee suunnittelualueen sisäpuolella. Mäyränmäen soraomonttulammessa käyvät lähiseudun asukkaat kesällä uimassa.

Asuntojen ja maan arvon aleneminen

Muutimme ulkopaikkakunnalta Haminaan v. 2006 ja rakensimme Reitkalliin uuden omakotitalon ja hevostallin. Etsimme sopivaa tonttia pitkään lähikunnista. Asunnon rakentaminen on elämämme suurin investointi. Talomme on rakennettu Reitkalliin erityisesti sillä perusteella, että alue soveltuu erinomaisesti hevosten pitoon rauhallisen maaseutusijaintinsa sekä hyvien ratsastusreittien ansiosta. Emme ole ostaneet tätä omistamaamme tonttia ja nykyistä kotiamme teollisuusalueen vierestä alun alkaenkaan. Talomme arvo on mahdollisesti jo nyt alentunut suunnitellun tuulivoimahankkeen takia. Maailmalla on vakavia tapauksia, jossa ihmiset ovat joutuneet muuttamaan pois kodistaan melun takia. Itse en ostaisi asuntoa tuulivoimaloiden läheltä. Asuntojen hinnan vaikuttajana nro 1 on sijainti!

Itse harrastan useasti viikossa ratsastusta ja lenkkeilyä suunnittelualueen sisäpuolella. Miten on otettu huomioon jäiden sinkoutuminen tuulivoimaloiden lavoista lähimaastoon? Onko jäävaaraselvitystä tehty?

Tuulivoimaloiden rikkoontuminen

YVA selvityksestä puuttuu mielestäni täysin tuulivoimaloiden rikkoontumisesta aiheutuva ympäristöhaitta. Mm. lapojen hajoaminen ja sinkoutuminen sekä mahdollinen tulipalon sytyminen? Maailmalla on jopa videoitu tulipaloja voimaloissa ja lapojen sinkoutuminen maastoon. Voimalan lapojen pyörimisnopeuksien ongelmat ja ongelmat säädöissä ja näistä aiheutuvat meluhaitat? Onko näistä ongelma- ja vaaratilanteista tehty selvityksiä? Meillä on porakaivo, onko tuulivoimaloiden mahdolliset öljyvuodot maastoon huomioitu? Nämä tilanteet täytyy ottaa huomioon alkuvaiheessa. Tiedot puuttuvat.

Muut seikat

Kuka poistaa tuulivoimalat niiden käyttöiän päätyttyä? Entä jos Ilmatar Hamina Oy menee konkurssiin? Kuka poistaa betonialustat luonnosta? Mihin tuulivoimalat ongelmajätteenä hävitetään?

Olemme erityisen huolissamme siitä, että tuulivoimahanketta ajetaan kovalla kiireellä eteenpäin, sille täysin sopimattomalle paikalle. Uusiutuvia energianlähteitä on paljon muitakin kuin tuulivoima. Pitää ajatella kauaskantoisesti viimeistään nyt, tulevaisuutta ajatellen, ottaa perusteellisesti selvää näin valtavan hankkeen haitoista, ettei tehdä peruuttamattomia virheitä ihmisille, eläimille ja luonnolle.

Yksityinen mielipide 2

Samantoinen kuin yksityinen mielipide 1.

Yksityinen mielipide 3, jossa mukana 101 nimen adressi

Vastustamme hanketta erittäin voimakkaasti, seuraavin perustein:

Visuaalinen haitta. Tuulimyllyt näkyvät todella kauas, korkeus 210 m. Myllyjen valot pimeällä. Ilta - aamuauringon välke lapojen pyöriessä auringon edessä.

Meluhaitta, jota ei voida väheksyä millään muotoa. On tutkittu, että matalataajuusääni tunkeutuu asuntojen sisälle, vaikei ulkona juurikaan se kuuluisi. Tuulivoimaloiden aiheuttamasta melusta on olemassa useita raportteja, joita on myös Haminan kaupungilla. Tanskassa ollaan laskemassa sisämelun desibeliarvoja alemmas (kts. liite).

Terveydelliset haitat, joita on tutkittu Amerikassa. Amerikassa myös suojaetäisyyksiä asuintaloista ollaan pidentämässä.

Kiinteistöjen, omakotitalojen ja kesäasuntojen arvon alennus sekä myynnin vaikeutuminen, maan arvon aleneminen. Kuka haluaa ostaa omakotitalon tuulimyllyjen läheisyydestä. Hankkeen käynnistyminen on jo todennäköisesti alentanut kiinteistöjen arvoja.

Summanjokilaakso on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Alueella on kulttuurihistoriallisesti suuri merkitys, esim. Summan kartano, etäisyys hankkeeseen vajaa 1 km. Summanjokilaaksossa on sijainnut Ruotsin armeijan leiri ”camp de Summa” v. 1742. Lisäksi museoviraston muinaisjäännösrekisterissä on useita muinaisjäännösalueita.

Konsulttiyhtiö Rambollin selvityksessä alueelta on havaittu tuoreita sekä kuivuneita liito-oravan ulostepapanoita. Selvityksessä mainitaan myös, että asutus on vähäistä tuulivoimaloiden läheisyydessä. Toisaalla samassa raportissa kuitenkin mainitaan, että 2 km säteellä on 1446 kpl loma sekä asuinrakennusta.

Summan monilla alueilla on havaittu lepakoita sekä kehrääjälinnun pesintää Suurisuo-Kuppivuori läheisyydessä. Reitkallin tienvarren läheisyydessä on erityislaatuista kasvikasvustoa. Haminan yleiskaavan luontoselvityksessä on mainittu mm. Korkeuspalanne, kasvillisuudeltaan ja geologialtaan merkittävä kallioalue (kallion raoissa mm. harvinaista liuskaraunioista). Alueella myös suuri hiidenkirnu, 3-4 m syvä ja leveydeltään 5x8m. Niin ikään on mainittu kaatopaikkatien kallio, laakea kalliopinta, jossa kasvaa kalliokohokkia, kalliohatikkaa ja mäkitervakkoa.

Miksi tuulivoimalat aina yritetään rakentaa hyvin lähelle asutusta vaikka Suomi on Euroopan harvaan asuttu maa. Tanskassa on alettu maksamaan talonomistajille korvauksia liian lähelle rakennetuista tuulivoimaloista. Meidän ei Suomessa pitänyt tehdä suuria virheitä tuulivoimaloiden sijoituksissa, joita myöhemmin kadumme.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin on huomioitu aivan liian vähän Ramboll-yhtiön tekemässä YVA-selvityksessä. Ihmisille tuulimyllyistä aiheutuvat terveyshaitat on unohdettu täysin. kiinteistöjen, omakotitalojen sekä maan arvon alennuksia sekä myynnin vaikeutumisista ei ole selvityksessä mainittu eikä tutkittu. Ihmisten omaisuuden väheksyntää. Alueen läheisyydessä sijaitsee useita hevostalleja sekä lypsytila. Näiden eläinten hyvinvointi on raportissa unohdettu. Ainakin hevosilla on erittäin hyvä kuulo.

Yksityinen mielipide 4

Yhdessä sisareni kanssa olen osakkaana kuolinpesässä, jonka omistamaan kiinteistöön kuuluu omakotitalo ja piharakennus 2000 m² tontilla. Ilmatar Hamina Oy:n tuulivoimahanke Mäyrämäelle Haminaan ja Kotkaan sijoittuu kohdallemme Neuvottoman kylässä.

Alueelle suunnitellaan sijoitettavan 40 kpl kuuden megawatin tuulivoimaloita. Neuvottoman kylän toisella reunalla olevat (luullakseni) kolmen megawatin voimalat ovat aiheuttaneet suuria ongelmia ja ne ovat tietääkseni nyt poissa käytöstä.

Tällaista voimakkaiden 40 tuulivoimalan patteria en ole netistä löytänyt mistään. Sellaisia ei näytä olevan edes Tanskassa, jossa muutoin on käytössä tuulivoimaa, esim. Middelgrundenin tuulivoima-alueella. En näe mitään syytä, miksi tällaista 40 tuulivoimalan sijoittamista kokeiltaisiin sijoittamalla ne asutuksen lähelle. On selvää, että haittavaikutukset ovat moninkertaiset pienempiin voimaloihin verrattuna.

Vaikka itse voimaloiden tekniikan aiheuttamat haittavaikutukset voitaisiin pienentää, jää jäljelle se, että voimaloiden sijoittaminen metsä- ja maatalousalueelle muuttaa alueen pelkäksi joutomaaksi. Metsää tulisivat halkomaan 12 metriä leveät ajotiet. Muutama kuusennäre voimalarakenteiden välissä ei ole metsää.

Neuvottoman kylää ei Summan jokilaakson tapaan ole arvioitu arvokkaaksi kulttuurimaisemaksi. Itse asiassa se kuitenkin on historialtaan vähintään yhtä arvokas. Vehkalahti yhdessä Virolahden ja Viipurin kanssa on mainittu jo 30.9.1336 päivätyssä asiakirjassa, joka koskee kaupankäyntiä mm. Tallinnaan. Vehkalahtien kauppapaikka on tutkimuksessa sijoitettu Tavas-tilanjoen laaksoon, jota myös nämä tuulivoimahanke suunnitelmaan sisältyvät Neuvottoman kalliot rajaavat. Alueen keskiaikaista historiaa tunnetaan toistaiseksi huonosti, mutta alue ei ansaitse tulla peitettyksi tuulivoimalan ja sen rakentajien ja käyttäjien traktorinjälkien alle.

Vajaat kymmenisen vuotta sitten samoja kallioita suunniteltiin louhittavaksi pois ja vapautuvaan tilaan suunniteltiin kivilouhimoa. Se hanke ei onneksi toteutunut. Niin odotan käyvän tällekin. On aivan käsittämätöntä, että tämä alue välttämättä pitäisi pilata. Neuvottoman ja Summan pohjoisosien metsä- ja kallioalueelle voisi sen sijaan suunnitella ja toteuttaa onnistuneen ulkoilu- ja virkistysalueen, mahdollisesti yhdistettynä Uuperin laskettelumäkeen.

Tuloksena olisi kaksi kylää, joissa voi asua ja viihtyä.

Tuulivoimamala-ajatuksen toteuttaminen hävittäisi jotain oleellista kahdesta historiallisestikin arvokkaasta kylästä. Metsä ja kylä ovat läpi vuosisatojen kuuluneet yhteen. Neuvottomassa ja Summassa tämä yhteys on vielä tallella siitä huolimatta, että väliin on rakennettu moottoritie.

Vaikka tämä todennäköisesti on väärä paikka ottaa asia esille, totean kuitenkin, että kun moottoritietä suunniteltiin, suunnitelmiin kuului maavallien rakentaminen Neuvottoman ja Summan kylien kohdalle estämään liikenteen äänien kuuluminen. Tätä ei toteutettu, mutta koskaan ei ole liian myöhäistä. Maavallit eristävät ääntä erinomaisesti. Tästä on kokemusta esimerkiksi Oulusta, missä Pohjantien liikenteestä ei kuulu hiiskahdustakaan läheisiin pihoihin ja taloihin Kaukovainion kaupunginosassa.

Moottoritien liikenteen aiheuttama äänimelu voidaan poistaa, 210 metriä korkeiden tuulivoimaloiden haitat säteilevät kauas. Niiden eteen ei voi laittaa mitään vallia eikä aitaa. Vastustamme tuulivoimaloiden sijoittamista Mäyränmäen alueelle.

Yksityinen mielipide 5

Haluan tehdä valituksen kotkassa sijaitsevan Mäyränmäen tuulivoimapuiston sijainnin suhteen. Omistan V.A. Suutari Kauppapuutarha Ky:n mikä sijaitsee juuri tuulivoimapuiston alapuolella.

Puutarha-alan voimakkaiden muutosten johdosta jouduimme lopettamaan tuotannon ja olemme jo viisi vuotta kaavailleet alueellemme hyvinvointipuistoa. Myös kylpylähankkeita on ollut suunnitteilla.

Tämä tuulipuistohanke, millä ei ole mitään taloudellisia resursseja toteutukseen, ilman veronmaksajien antamaa tukea, häiritsee hankkeitamme rajusti. Tämä on ollut melko salamyhkäistä, kuka tuulipuiston rahoittaa? Ilmattaren liikevaihto on 0 euroa ja ei ole muuta kuin tuulisia lupauksia. Hankkeella ei ole mitään mahdollisuuksia olla kannattava, Suomessa ei yksinkertaisesti tuule tarpeeksi verrattuna Tanskaan ja Pohjanmeren äärellä sijaitseviin maihin.

Tämä on muuttolintujen, mm. hanhien muuttoreitti. Valoviljelyn aikaan sammutimme monet kerrat valituksen kasvihuoneista koska lintujen suuntavaisto meni sekaisin. Tuulivoimayhtiö on tarkoituksella ollut katsastamassa paikkaa kesällä, jäänyt sopivasti muuttolintujen liikehdintä huomioimatta.

Lisäksi maidemme arvo laskee, lisäksi asumme alueella omakotitaloissa joiden haluttavuusarvo putoaa sen jälkeen nollaan ja varmasti myös meluhaitat lisääntyvät. Haluan yksityiskohtaisen selonteon miten melu tulee vaikuttamaan asuintaloihimme. Puhumattakaan maiseman pilaamisesta. Esim. tässä tapauksessa asuintontit eivät tule enää kysymykseen, kukaan ei halua muuttaa tuulimyllyn varjoon.

Haluamme tuulivoimayhtiöltä perinpohjaisen selostuksen näihin kysymyksiin, ja vastuun mahdollisiin korvauskysymyksiin alueemme elinkeinon pilaamisesta.

Yksityinen mielipide 6

Asumme Reitkallissa ja alue on punaisella rajattua aluetta, jolle tuulivoimaloita suunnitellaan. Lähin raja, joka kulkee mustalla katkoviivalla on talomme takaa 673 m:n päässä meistä, jolle tuulimyllyä suunnitellaan. Olemme näin valtavan tuulimyllyn meluhaitoista huolissamme, koska se olisi niin lähellä asuinrakennustamme. Pihassamme ruokailee lepakoita kesäiltaisain, ja jossakin näillä on pesimäalueita ja lepoalueita. Liito-oravasta myöskin tulee tehdä luon-

toselvitykseen tutkinta. Papanahavaintoja on, mutta paikka missä osin Mäyränmäkeä, niin se pitää selvittää.

Luontokartoitusta ei ole vielä tehty kertoi lintuharrastaja alueella. Tässä vaiheessa tulisi sekin olla tehty jo, kun myllyn paikkoja mietitään. Olemme olleet yhteydessä asiasta Haminan ympäristölautakuntaan Jaana Suikkaseen, sekä kyselty lisätietoja Bird Lifesta, Kymenlaakson Lintutieteellisestä yhdistyksestä, Jukka Rokkaseen. Näistä on tullut tietoa, että Rambol teettää joitain lepakko- ja muuttolintututkimuksia itse. Talomme yli kulkee lintujen muuttoreitti Neuvottomasta Metsäkylään, Suurellejärvelle. Muuttavia lintuja havainnoidaan, joutsenia, kurkia päiväpetolintuja sekä hanhia. Linnut eivät pysty havainnoimaan myllyn pyörivien lapojen nopeutta, vaan lentävät suoraan niihin. Suurenjärven alue tunnetaan merkittävänä lintujen pesimis- ja ruokailupaikkana. Tuulimyllyt tulee sijoittaa kauemmas muuttoreiteistä, lepakoista asuintaloista.

Korkeuspalanne on lisäksi merkittävä Haminan yleiskaavan luontoselvityksestä (Tapio Rintanen 2003) ja mainittu 2 kohdetta tästä selvityksestä: · nro 8 Korkeuspalanne (maakunnallisesti merkittävä), kasvillisuudeltaan ja geologialtaan hyvin merkittävä kallioalue. Rapautuneen kallion raoissa kasvaa harvinaista liuskaraunioista, laakeilla avokallioilla on pikkutervakon, kalliokielen, kalliohatikan ja kalliokohokin kasvustoja. Alueella on myös hyvin suuri hiidenkirnu, 3-4 m syvä ja leveydeltään 5x8 m. Sen sisällä on neljä suurta pyöristynyttä hioinkiveä. Kirnu puhdistettiin v. 1975, mutta sen jälkeen reunoilta on vyörynyt sisään jonkin verran maa-ainesta. nro 9. Kaatopaikkatien varren kallio (paikallisesti merkittävä). Laakea kalliopinta, jossa kasvaa kalliokohokkia, kalliohatikkaa ja niukasti hyönteisten ravintokasvina merkittävää mäkitervakkoa.

Lisäksi lausunnossa on viitattu Tunturivoiman Pyhäkosken tuulivoimapuiston esittelyyn ja sen yhteydessä esillä olleisiin kysymyksiin mm. melusta, tuulivoiman aiheuttamasta häiriöstä TV-vastanottimiin, linnustovaikutuksiin yms. Täällä on ihan samanlainen tilanne. Tässä Suurenmäen alueella asuu huuhkaja. Niiden pesimistä ja asumista ei saa häiritä. Haluan TV -vastanottimille aiheutuvasta häiriöstä tässä myös sanoa, että siihen asiaan tulee kiinnittää huomiota.

Yksityinen mielipide 7

Alueelle sijoitettavat tuulivoimalat ovat lieriötornirakenteisia, napakorkeudeltaan 140 m. kunkin tuulivoimalan teho on enintään 6 MW eli suurimmat teholtaan, mitä Suomessa tähän asti on ollut. Summassa esim. on 3 MW:n ja ihmiset ovat valittaneet niistäkin tehoista, että äänet kuuluvat jopa kilometrin päähän asuinrakennuksiin.

Useimmat perheet asuvat 600-800 metrin päässä lähimmistä suunnitelluista tuulimyllyistä ja se on ehdottomasti liian lähellä. Tuulimyllyistä koituu varmuudella meluhaittaa ja melusta aiheutuu terveyshaittoja ja muun muassa sydänsairaille ihmisille. Matalataajuusäänet tunkeutuvat asuinrakennuksiin sisälle ja aiheuttavat mm. unettomuutta. Tutkimusten mukaan ihmiset ovat olleet jopa itsemurhan partaalla jatkuvan unettomuuden vuoksi. Alueemme on rapakivi- aluetta ja talouksilla on omat kaivot. Jatkuva maan värinä voi aiheuttaa pohjavesien samentumista ja kaivot ovat siten käyttökelvottomat. Myöskin kylän metsästysharrastus on vaarassa. Kyseinen alue on riista-aittamme. On varmaa, että riista kaikkooa alueelta, koska eläimet kuulevat äänet moni kerroin tarkemmin kuin ihmiset. Myöskin tuulimyllyjen siivistä kimpoaa satojen metrien päähän jääkokkareita. Alueellamme on paljon ratsastustoimintaa ja jäiden lentelminen aiheuttaa ratsastajille vaaratilanteita. Valohaitoista saamme kärsiä, kun tuulimyllyjen valot välkkyvät vuorokauden ympäri. Myöskin tuulimyllyjen siipien välähtely aiheuttaa vaaratilanteita ratsastajille. Alue on muuttolintujen reitti, jonka läpi kulkee syksyllä ja keväällä satojatuhansia lintuja. Linnut ovat vaarassa tuulimyllyjen siipien korkeuden vuoksi.

Olemme sukupolvien ajan saaneet asua rauhallisella alueella ja nyt Ilmatar haluaa rikkoa maa-seudun rauhan ja pilata väkisin alueen ja sen luonnon. Hanke ei kerta kaikkiaan sovellu Mäyränmäen alueelle.

Yksityinen mielipide 8

Tuulivoima on hyvä juttu, mutta ei mielestäni tuohon. Tuo alue on hyvin tärkeää monelle eläin- ja kasvilajille. Alueella käy hyvin paljon koiranulkoiluttajia (koiraharrastajien harjoituksia useissa eri paikoissa metsää), lenkkeilijöitä, ratsastusta, hevosten ajoa, metsästystä, sienestäjiä ja marjastajia käy myös hyvin paljon. Lähimetsät on mukavaa ja kaunista seutua rentoutua ja kulkea ainakin vielä.

Yksityinen mielipide 9

Hankealue on suunnitelmassa liian lähellä asutusta. Kokemus eri puolilla Eurooppaa ja Suomessaakin, on suojaetäisyys osoittautunut 1-3 MW:n laitokselle olevan min. 2 km, 6 MW:n laitokselle huomattavasti enemmän. Erityisesti matalataajuuksinen melu tunkee myös rakennuksien sisälle. Tällä hetkellä 6 MW:n laitoksista ei ole kokemusta.

Yksityinen mielipide 10

Toteutuessaan näin suuri ryhmä isokokoisia tuulivoimaloita alkaa hallita maisemakuvaa. Valtakunnallisesti arvokkaan Summajokilaakson kulttuurimaiseman ominaispiirteet mitätöityvät. Huomattavasti normaalia kookkaammat voimalat, kokonaiskorkeus 285metriä merenpinnasta muuttavat avoimen ja alavan Summajokilaakson maisemakuvaa pysyvästi.

Jo pienemmät voimalat 3MW aiheuttavat yksittäinkin kohtuutonta räsistystä ja terveyshaittaa noin 1km säteellä voimalasta. Nyt suunnitteilla 40 kpl suuria 6MW voimaloita joiden yhteis-melu- välike ja terveys vaikutuksista ei aiempaa kokemusta Suomessa.

Nykyisessä tuulivoimarakentamisen aluevarauksessa voimalat sijoittuvat liian lähelle asutusta.

Mäyränmäen suunnittelualue ei ole tuulioloiltaan paras mahdollinen paikka tuulivoimaloille, etenkin alueen pohjoisosa. Ilmeisesti siitä johtuen laitekokoa on jouduttu kasvattamaan. Suotuisammalla tuulialueella olisi samaan tulokseen päästy pienemmillä laitteilla ja vähemmällä ympäristöhaittoilla.

Reitkallin kylä-aukea on lisääntyvässä määrin lintujen muuton levähdyspaikka. Osa joutsenia, kurkia, jokunen maakotka muuttaa suunnittelualueen läpi länsi- itä suunnassa. Satunnaisesti myös suokukon levähdyspaikka. Lisäksi suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä pesii runsaasti lintuja. Isokuoveja, töyhtöhyyppejä, jokunen taivaanvuohi, punajalkaviklo, keltavästäräkki.

Rakennusvaiheen riskeistä ei arviointiohjelmassa mainita juuri mitään. Huomio kiinnittyy kuitenkin suureen betonimäärään 80-100 autollista yhtä voimalaa kohti. Epäedullisissa olosuhteissa osa nestemäisistä aineista voi valua mäkistä ympäröivään suomaastoon, samalta alueelta saa alkunsa myös Summajoen sivuhaara, Suuroja. Vesistön pilaantumisriski on merkittävä.

Yksityinen mielipide 11

Kiviojanvuoren voimala sekä Vuoristen maille merkitty voimala ovat liian lähellä asuintaloja (melu- välike- ja maisemahaitta). Töyrylässä asuu kaksi ponia, jotka mm. laiduntavat Vuoristen omistamalla pelloilla Kiviojassa sekä kotonaan Töyrylässä. hevonen on herkkä eläin, joka stressaantuu helposti ja on myös säikky kaikenlaisille ympäristönsä muutoksille.

Voimalat ovat muuttolintujen lentoreitillä, mm. hanhet, kurjet, joutsenet pysähtyvät muuttomatoillaan Metsäniityn ja ympäristön pelloille sekä myös Kiviojan pellolle. Läheisellä tekojärvellä pesii kesäisin joutsenpariskunta sekä Metsäniityn pelloilla olevissa ladoissa on tuulihaukan pesiä. Kiviojanvuorella pesii haukkapariskunta, pesinyt jo monena vuotena. Kesäisin pariskunnalla on 2-3 poikasta. Alueella asuu myös kettuja ja onpa täällä nähty myös ilveksiä ja karhukin.

Reitkallin alueella on kännyköiden kuuluvuus todella heikko. Metsäniityntiellä ei näy kunnolla myöskään televisiokanavat. Jos tuulivoimalat kerran haittaavat ko. laitteiden toimintaa, me emme sitten soittale emmekä katsele televisiota enää voimaloiden rakentamisen jälkeen.

Metsäniityntien läheisyydessä on Destian murskeasema, josta kuuluu etenkin kesäisin koneiden, kivenmurskauksen sekä välillä myös kallion räjäytysten ääniä. Uuperin laskettelurinteet ovat myös lähellä ja sieltä kuuluu talvisin lumitykkien, lumikoneiden sekä kaiuttimista musiikin ääniä. Laskettelurinteiden valot valaisevat iltaisin myös meidän pihapiirit. Destiasta sekä Uuperin laskettelurinteestä lähtee jo tarpeeksi häiritsevää ääntä, tuulivoimaloiden häiritsevää melua emme enää kaipaa.

Yksityinen mielipide 12

Mäyränmäen tuulivoimahanke (Kotka, Hamina) ympäristövaikutusten arviointiohjelma materiaalissa on selvitetty vain hyvin ylimalkaisesti, kuinka ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä selvitetään hankkeen toteuttamisvaihtoehtojen vaikutukset mm. ihmisten terveyteen ja elinoloihin, melu- ja varjostusvaikutukset, maankäyttöön, maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen, maa- ja kallioperään, pohja- ja pintavesiin sekä rakennettuun ja kulttuuriympäristöön. Materiaalin mukaan myös asukkaita ja muita asianomaisia tullaan kuulemaan erilaisin kyselyin, haastatteluin, tutkimuksin ja kehoitetaan osallistumaan prosessiin, mutta materiaalissa ei silti anneta selkää tietoa siitä, kuinka tämä tullaan toteuttamaan ja neuvota kuinka asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet on prosessoitu. Asukkaat eivät myöskään usko, että tulevia ympäristövaikutuksia voitaisiin arvioida ennakolta vastaamaan todellisuudessa tapahtuvaan muutokseen.

Alueen asukkaiden tiedossa on yleisesti, että tuulivoimalat aiheuttavat melua, häikäisyä, pilaavat maisemaa ja viihtyvyyttä, rajoittavat asumista, työntekoa ja yritystoimintaa ja ovat myös turvallisuusriski. Tiivistetysti voidaankin sanoa, että Mäyränmäen tuulivoimahanke tuo alueelle selkeästi eri haittatyypeistä mm. melu-, varjo- ja vilkkumishaittoja, haittoja ympäristölle, luonnolle ja eläimille, maan arvon alenemista ja vaikutuksia tutka-alueisiin. Vaikutuksista pahin olisi valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun Summanjokilaakson maisema-alueen tuhoaminen. Jo pelkästään tämän täytyy lain nimessä estää Mäyränmäen tuulivoimahankeen toteutuminen. Kokonaisuudessaan ympäristöselvityksien toteuttamismalli on asukkaiden mielestä epäselvä ja tulkinnanvarainen.

Viimeaikaisissa keskusteluissa on ollut esillä, miten lähelle asutusta tuulivoimaa saa rakentaa. Esimerkiksi Varsinais-Suomen tuulivoimaselvitys 2010-2011 pitää (Mäyränmäen tuulivoimahanke pienemmille voimaloille) vähimmäisetäisyytenä 1000 metriä. Monilla seuduilla vaaditaan tarkempi selvitys vaikutuksista, mikäli asutusta on alle 2 kilometrin päässä tuulivoimalasta. Mäyränmäen tuulivoimahanke tulisi asukkaiden mielestä olemaan, niin liian lähellä asutusta kuin ennen kaikkea pilaamaan valtakunnallisesti arvokkaan Summanjokilaakson maisema-alueen.

Teknisesti tarkastellen on hyvä huomioda, että Mäyränmäen tuulivoimahanke (Kotka, Hamina) ympäristövaikutusten arviointiohjelma materiaalista selviää, että Mäyränmäen tuulivoimahanke alueen tuulisuus 100m korkeudella pienin Kymenlaakson 17 tuulivoimala-

alueesta. Lisäksi ainoastaan alueen eteläisin osa täyttää materiaaleissa alueelle mainitun tuuli-arvon. Tämä asettaa alueen olosuhteet kyseenalaiseen valoon verrattuna muihin vaihtoehtoihin alueisiin, esim. rannikolla. Materiaalissa sanotaan lisäksi mm. että ”rannikolla korostuu erityisesti tuulivoimatuotantoon liittyvät vapaa-ajan viettoon ja vapaa-ajan asumiseen liittyvät haittavaikutukset. Tuulivoimaloiden alueet luovat uusia ja hallitsevia elementtejä, joka koetaan usein haitalliseksi.” Vertailun vuoksi, Mäyränmäen tuulivoimahankeen reuna-alueet ovat maatalousvaltaisia asuinalueita, jolloin haittavaikutukset eivät liity ainoastaan vapaa-ajan viettoon ja asumiseen, vaan haitta on kokoaikainen. Kuten materiaalin topografiasta, sekä mielipiteen liitteenä olevasta ilmakuvasta voi selkeästi nähdä, sijaitsee asutus poikkeuksetta matalalla jokilaaksoissa, joissa maisema on avaraa peltoaluetta. Alueen reunoilla kohoavissa metsissä ja niiden harjanteilla huomattavasti korkeammalla sijaitsevat tuulivoimalat ovat paljon hallitsevimpia elementtejä, kuin mitä ne ovat esim. tasaisella rannikolla. Lisäksi tuulisuus on rannikkoalueilla sisämaata parempi, ja energiataloudellisesta näkökulmasta voimaloiden sijoittaminen lähempänä rantaa oleville edullisille tuulisuusvyöhykkeille on suositeltavampaa kuin pohjoisemmas Mäyränmäen korkeudelle.

Mäyränmäen tuulivoimahanke (Kotka, Hamina) ympäristövaikutusten arviointiohjelma materiaalissa sanotaan, että alueen rajausten ulkopuolelle on suljettu lentoestealueet, luonnonsuojelualueet, kansainvälisesti ja kansallisesti arvokkaat lintualueet, muinaisjäännökset, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä rakennetut kulttuuriympäristöt. Tämä tieto on kuitenkin virheellinen, koska jopa tuulivoimahanke alueella ja etenkin sen täysin välittömässä läheisyydessä, sekä ennen kaikkea vaikutus alueella on valtakunnallisesti arvokas Summanjokilaakson maisema-alue. Materiaalissa väitetään, että tuulivoimahankealue ei rajoitu avoimeen maisematilaan kyseisillä valtakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla. Todellisuudessa tuulivoimala-alueen vaikutukset tulisivat olemaan valitseva tekijä kyseisten valtakunnallisesti arvokkaan Summanjokilaakson maisema-alueen avoimessa tilassa. Kyseinen valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on nimenomaan avointa tilaa, jota reunoistavat tuulivoimahankealueet. Edelleen materiaalissa sanotaan, että tuulivoimaloiden alueet eivät sijoitu em. arvokohteille tai niiden välittömään läheisyyteen. Mikäli arvokas maisema-alue sijoitu tuulivoimaloiden alueen läheisyyteen, on luotu vähintään 500 – 1000 m suojavyöhyke maisemavaikutusten lieventämiseksi. Tämä ei pidä lainkaan paikkaansa, koska 1000m suojavyöhykettä ei ole käytetty. Myöskään karttarajauksen mukaan, edes materiaalissa mainittua 800m suojavyöhykettä asuntoihin ei ole toteutettu. Mielipiteen mukaan on liitetty kolme kuvaa asian todentamisen tueksi. 1) Summan jokilaakson maisemallisesti arvokkaan alueen ilmakuva google maps palvelusta kuvaa hyvin alueen jokiin, viljelyksiin ja reunustaaviin metsiin perustuvan hyvin avoimen rakenteen. 2) Sippolan ja Summanjoen laaksot kuvasta voi nähdä valtakunnallisesti arvokkaan alueen rajan. Paikallistuntemusta omaavat ymmärtävät, että aluetta laadittaessa, jokialue viljelyksineen metsään rajaten on otettu mukaan kokonaisuudessaan, mutta jostain syystä Reitkallin kylän kohtaan tulkinta on ollut puutteellinen, eikä virallinen alue mukaile alueen todellista luonnetta, siksi korjaus. 3) Tarvittava vähimmäissuoja-alue valtakunnallisesti arvokkaalle Summanjokilaakson maisema-alueelle. Tosin tämäkin suojaj-alue ei riitä suojaamaan maisema-aluetta sen tuhoutumiselta.

”Tuulivoimaa suunniteltaessa tulee voimalat sijoittaa ensisijaisesti muualle kuin maakunta-kaavassa osoitetuille taajamatoimintojen alueille, virkistysalueille tai kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille. Tuulivoimaloita suunniteltaessa on erityisesti selvitettävä asumisen, työnteon ja virkistyksen alueisiin sekä kulttuuriympäristöön, maisemaan ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset.” Vaikka dokumentissa on selkeästi tiedostettu, ettei tuulivoimaa voida sijoittaa valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille, ei sitä selvästikään ole ymmärretty itse suunnitteluprosessissa. Jos se olisi ymmärretty, niin tuulivoimahanke ei tälle alueelle olisi lähde-työ laati- maan lainkaan, koska vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen maisemaan ovat selkeät. Materiaalin laatijoiden asiantuntemattomuutta tukevat siinä olevat asia- ja tulkin- tavierheet esim. puhutaan Rautjärven kylästä, jollaista ei ole alueella olemassakaan. Lisäksi

materiaali sisältää tekstiä, kuten ”Sippolanjoen-Summanjoen laakson maisema-alue on erittäin laaja, 8500ha, ja ulottuu vain pieneltä osin tuulivoimaloiden alueen läheisyyteen. Tuulivoimaloiden alueen ja maisema-alueen väliin sijoittuu metsäinen mäkialue.” Tämä hankkeeseen liittyvä hyvin olennainen tieto on täysin väärä ja tämä selviää myös liitteenä olevista kuvista. Mikäli on tutkinut alueen karttoja ja käynyt alueella, tietää, että tuulivoimaloiden alue ja valtakunnallisesti arvokas Summanjokilaakson maisema-alue menevät välillä jopa päällekkäin ja ennen kaikkea, että tuulivoimaloiden maisemallinen vaikutus ulottuu vahvasti koko valtakunnallisesti arvokkaan Summanjokilaakson alueelle, sekä sen välittömään tuntumaan ja sivuhaaroihin. Mitään maisema-aluetta tuulivoimavaikutuksilta suojelevia väliin jääviä metsäalueita ei siis ole olemassa, toisin kuin materiaalissa annetaan ymmärtää. Myös jo aiemmin mainituilla alueen topografialla ja maiseman avoimuudella on olennainen merkitys mikä tekee alueesta erityisen haavoittuvaisen. Myös tätä on hyvä tarkastella liitetyistä kuvista.

Mäyränmäen tuulivoimahankkeen lain vastaisuuden ymmärtää parhaiten seuraavasta lainauksesta materiaalista ”Maisemavaikutusta arvioidaan tarkemmin noin viiden kilometrin etäisyydelle asti, koska 0-5 km etäisyydellä tuulivoimalat voivat olosuhteista riippuen hallita alueen maisemakuvaa.” Kun tarkastelua viedään tuulivoimahanke alueen itärajalla 5km päähän, niin voidaan todeta että tarkastelualue itse asiassa käsittää silloin koko valtakunnallisesti arvokkaan Summanjokialueen maisema-alueen. Ei ole lainmukainen vaihtoehto, että valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen lisättäisiin suurmyllyjen siipien epätahtinen pyörintä, lentovalojen vilkunta ja siipien välke. Voidaan hyvin todeta, että tuulivoimahanke tällä alueella tuhoaisi kokonaan valtakunnallisesti arvokkaan Summanjokilaakson maisema-alueen identiteetin. Arviointi maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvista vaikutuksista laaditaan materiaalin mukaan asiantuntija-arviointina, mutta alueen asukkaat ovat hyvin skeptisiä oikeuden- ja totuuden mukaisen käsittelyn toteutumisesta tämän suhteen. Alueen valtakunnallisen arvokkuuden huomioiden asiassa on konsultoitava EU:n ympäristöviranomaisia.

Vaikka tässä mielipiteessä on keskitytty Mäyränmäen tuulivoimahankkeen vaikutuksiin valtakunnallisesti arvokkaalle Summanjokilaakson maisema-alueelle, ei tule myöskään unohtaa että maakuntakaavoihin pohjautuen kyseisen tuulivoimahankkeen-alueella on mm. potentiaallinen luonnonrauhan alue, arvokkaita kallioalueita ja pohjavesialue. Asukkaiden omien havaintojen mukaan tuulivoimahankkeen alue ja sen läheiset alueet ovat myös suurikokoisten vesilintulajien, joutsenien ja hanhien muuttoreittiä, sekä ainakin osittain päiväpetolintujen ja lepakoiden asuinalueita. Lisäksi Summanjokilaakso Suurojan sivuhaaroineen, on tunnustettu esim. Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelmassa tärkeäksi vesistöalueeksi. Voidaan myös kysyä, onko materiaalissa myöskään huomioitu riittävästi tuulivoimahankkeen länsipuolella sijaitsevaa Kymin lentokenttää varoalueineen ja tutkavaikutusalueineen.

Tuulivoiman sijaan kestäväkehityksen periaatteiden mukaisesti pitäisi energiatuotannon uudet hankkeet Kymenlaaksossa kohdistaa esim. biokaasun ja aaltoenergian mahdollisuuksiin ja potentiaalin hyödyntämiseen.

Yksityinen mielipide 13

Maakuntakaavassa/energiakaava tuulivoimaloiden alue ei ulotu kiinni VT 7:ään, vaan jää sähkölinjan pohjoispuolelle. Olemme saaneet tämän tiedon Kymenlaakson liitosta. Kuitenkin suunnittelualue on rajattu sähkölinjan eteläpuolella sijaitseville maillemme, jossa sijaitsee myös muinaismuistorekisteriin merkitty tervahauta. Viranomaisneuvottelussa 3.9.2012 on päätetty esittää Neuvottoman tuulivoima-yleiskaavan kaava-alueen rajauksen laajentamista pohjoiseen, mutta ei valtatie 7:ään rajautuen. Missä ja milloin on tehty päätös ulottaa suunnittelualue kiinni VT 7:ään? Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan, että kaava-alueen rajausta on mahdollista tarkistaa ja muuttaa prosessin aikana mahdollisesti ilmenevien seikkojen vuoksi. Suunnittelualue tulee palauttaa maakuntakaavan rajauksen mukaiseksi, jossa

tuulimyllyjen määräksi on esitetty 15 kpl, ja tarkastella kaavoitusta siltä pohjalta (kohde 2098 Mäyrämäki 15 kpl, kohde 2100 Kynänmäki- Alhonmäki 9 kpl). Nyt esitys on 30 - 40.

Maakuntakaavassa ”Tuulivoima-alueiden rajausten perustelut” ja ”Kaavaratkaisujen vaikutusten arviointi” raporteissa käy ilmi, että alueita on kartta- ja ilmakuvatulkinnan, maastokäyntien ja paikallistuntemuksen perusteella edelleen supistettu ja/tai otettu niihin liittyviä kaavamääräyksiä.

Kaupunginhallituksen kokouksessa 6.8.2012 § 236 mainitaan:” Ilmatar on saanut joukolta maanomistajia valtuutuksen kaavoituksen käynnistämisestä.”Maat, joiden vuokrasopimukset (valtuutus ?) on hankkinut CEO Nwe Sales Oy ja ovat nyt siirtyneet Ilmatar Hamina Oy:lle kaavoituksen käynnistämisperusteeksi. Liitteenä kartta, joka on toukokuulta 2012 vuokratuista maa-alueista.

Huomautamme, että meihin ei ole oltu yhteydessä missään vaiheessa tuulivoimalahankkeen toteuttamisessa suunnittelijoiden, Ilmatar Hamina Oy:n taholta emmekä ole antaneet valtuutusta maittemme osalta kaavoituksen laatimiselle eikä vuokrasopimusta maittemme osalta ole tehty. Tietoomme on tullut, että meihin olisi pitänyt olla yhteydessä jo siinä vaiheessa, kun tutkimusaluearajaus (myöhemmin hankealue) on rajattu, ja olisimme siten vuokrasopimuksella hyväksyneet maittemme liittäminen tutkimusalueeseen. Kanssamme ei ole myöskään sovittu alueen tuulisuusmittauksista, jotka tässä vaiheessa ovat jo tehdyt. Olemme saaneet myös sellaisen tiedon, että ellei maa-aluetta ole vuokrattuna, niin ei sinne myöskään kohdistu mitään toimenpiteitä.

Tasapuolisuusperiaate ei ole toteutunut hankkeessa. Naapurit eivät voi rakentaa taloa lähelle tuulivoimalaa ja heitä voi haitata tuulivoimalan tarvitsemat tiet ja sähkölinjat sekä niiden rakentamisaikana että myöhemmin. Ilmattaren hankkimat vuokrasopimukset (esisopimukset maankäytöstä) ja kaavoituksen käynnistäminen ja sen maksaminen heikentää muiden asukkaiden osallistumista tuulivoimala-alueen suunnittelu- ja rakentamisprosessin toteutumisessa. Nyt tehdään vain Ilmatar Hamina Oy:n toimeksiannosta osayleiskaava tuulivoima-alueesta.

Ilmatar Hamina Oy suunnittelee enintään noin 30 tuulivoimalaitosyksikön rakentamista OAS:n mukaan. Kymen Sanomat 16.6.2012 uutisoi, että jopa 20 tuulivoimalan keskittymä on tulossa Neuvottomaan. Saman lehden uutisointi 9.1.2013:”tuulipuistohanke Haminan ja Kotkan rajalla laajenee alkuperäisestä 20 tuulivoimalasta 40:een” Se käsittää kokonaan maakuntakaavaan merkityn tuulipuistoalueen”. Energiamaakuntakaavassa voimaloiden lukumäärä on 15 kpl. Suunnittelualue tulee palauttaa maakuntakaavan aluerajauksen mukaiseksi, jonka mukaan omistamamme maat ovat rajauksen ulkopuolella. Tuulimyllyjen määräksi on esitetty 15 kpl. Nyt lukumäärällinen esitys on 30-40. Jo 15 kpl on paljon, liikaa, ja se tulee vaikuttamaan suuresti lähiympäristöön aiheuttaen haittoja asukkaiden elinympäristöön ja tuhoaa sitä.

Osayleiskaavaa ei tule laatia niin, että sitä on mahdollista käyttää osayleiskaavaan perustuvien tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena, kuten osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty vaan jokaiselle myllylle tai ryhmälle tulee olla erillinen rakennuslupa. Kaavaluonnoksen yhteydessä viimeistään tulee olla kartta, jossa osoitetaan tuulivoimaloiden mahdolliset sijoituspaikat. Osayleiskaava ei tule olla peruste tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämiselle.

Ilmatar Hamina Oy:n Mäyrämäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on käsitelty vain kahta vaihtoehtoa: VE 0, jossa maatuulivoimapuistoa ei toteuteta ja VE 1, jossa alueelle rakennetaan enintään 40 tuulivoimalan laajuinen tuulivoimapuisto. Tiedot ovat ristiriidassa osallistumis- ja arviointisuunnitelman kanssa. Tulee tarkastella useampaa vaihtoehtoa kuin vain VE 0 ja VE 1, koska em. vaihtoehtoilla ei muodostu todellista vaihto-

ehtojen vertailua. YVA -menettelyn olennaisiin ominaisuuksiin kuuluu vaihtoehtotarkastelu. Neljäkymmenen (40) tuulivoimalan sijoittaminen näin lähelle asutusta on liiallinen ottaen huomioon jo nyt alueelle rakennettujen tuulivoimaloiden haittavaikutukset ihmisille ja kulttuuriympäristölle. Niiden meluvaikutuksia ei ole saatu poistumaan. Huomautus: Kymenlaakson liiton mukaan Maakuntakaavan alue ei ulotu valtatie 7:ään saakka eikä näin ollen omistamallamme maa-alueelle ja siinä on alueen voimalamäärä 15 kpl. Maakuntakaavassa arvioinnin lähtökohtana on ollut, että hankkeiden toteuttamiseen olisi löydettävissä yksittäiselle tuulivoimalalle useita vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja.

Kymenlaakson maaseutu- ja luonto-vaihemaakuntakaava (vahv. 14.12.2010) on voimassa suunnittelualueen pohjoisosassa rautatien pohjoispuolella. Kymenlaakson maakuntavaltuusto on hyväksynyt 11.6.2012 energiamaakuntakaavan, jossa osoitetaan tuulivoimala-alueet. Energiamaakuntakaavan rajauksesta on poikettu ainakin Mäyrämäen ja Summan alueella mm. liittämillä kaava- alueeseen omistamamme maa-alue. Alueen vuokrauksesta emme ole tehneet vuokrasopimusta eikä meihin ole oltu yhteydessä asiaa valmisteltaessa. Energiamaakuntakaava on alistettu Ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Ympäristöministeriö ei ole vielä kaavaa vahvistanut. Kaavoitustyötä tulee jatkaa sitten, kun Ympäristöministeriö on kaavan vahvistanut, samoin ympäristövaikutusten arviointia. Alueen kaavoitus ei ole ajantasainen, eikä suunnittelualueella ole voimassa yleiskaavoja, osayleiskaavoja eikä asemakaavoja. Eteläpuolella on voimassa 29.11.1991 vahvistettu Summa-Neuvoton-Salmi osayleiskaava, joka ei ulotu tuulivoimala-alueeseen. Tuulivoimala-alue on sisällynyt Haminan keskeisten alueiden yleiskaavaan, jota kuitenkin ei ole vahvistettu ko. alueen osalta. Näin ollen tuulivoimala-alue voidaan luokitella Haminan keskeisiin alueisiin, jolle alueelle sopisi ihmisystävällisempi suunnittelu alueen luonteen vuoksi tuulivoimaloiden sijaan.

Maiseman luonne muuttuu tuulivoimaloiden myötä ja ne rikkoisivat maisemakuvan eheyden sekä luonnollisen kulttuuri- perinnemaiseman, jonka historialliset piirteet ovat säilyneet. Tuulivoimalat vaikuttavat myös Haminan kaupunkikuvaan, jonka maamerkit häipyvät niiden vaikutuspiirin myötä, aiheuttaen näin maisemarakenteen ja sen ominaispiirteiden ja maisemakuvan laadun heikkenemistä. Vaikutukset ovat tuulivoimaloiden ansiosta pysyviä. Maisema-alue ei sisälly kaava-alueeseen, mutta se on huomioitava suunnittelutyössä

Maakuntakaava-aluetta koskevilla suunnittelumääräyksissä sanotaan: "Tuulivoimaa suunniteltaessa tulee voimalat sijoittaa ensisijaisesti muualle kuin maakuntakaavassa osoitetuille taajamatoimintojen alueille, virkistysalueille tai kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille. Tuulivoimaloita suunniteltaessa on erityisesti selvitettävä asumisen, työnteon ja virkistysalueisiin, sekä kulttuuriympäristöön, maisemaan ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset." "Suunniteltaessa tuulivoimaloiden sijoittamista taajamatoimintojen läheisyyteen tulee selvittää tuulivoimatuotannon vaikutukset alueen maankäytön kehittämisvaihtoehtoihin."

Ympäristöministeriö Emilia Weckman Suomen ympäristö 5/2006: Tuulivoimalat eivät yleensä sovi kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaiden kohteiden läheisyyteen. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla maiseman visuaalista luonnetta tarkasteleva maisema-analyysi. Summan kylä on kulttuurimaisemaa ja Summanjoen laakson maisema-alue on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Suunnittelualue on maakuntakaavassa valkoista aluetta, joten se tulisi varata asumiseen ja virkistyskäyttöön, koska asutus on laajentunut ko. alueella.

Tulee selvittää tuulivoimatuotannon vaikutukset alueen maankäytön kehittämisvaihtoehtoihin. Alue on asumisaluetta, johon on levinnyt uusia kiinteistöjä ja alue tulisikin maankäytöllisesti varata asumistarkoitukseen, koska suunnittelualueella alle 2 km:n etäisyydellä on asutuskeskittymät Summan kylä kaakkoispuolella ja Neuvottoman kylä eteläpuolella, sekä Reitkallin kylä itäpuolella. Valtatien eteläpuolella sijaitsee Summan koulu ja Neuvottomassa kauppa.

Alueella on myös lomarakennuksia. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee hevostalleja, myös lehmiä, joiden elinoloihin ja toiminnan harjoittamiseen vaikuttaa tuulivoimaloiden rakentaminen. Metsästysmahdollisuudet alueella heikentyvät myös huomattavasti. Sen läheisyydessä on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka läheisyyteen ei tule sijoittaa tuulivoima-alueita, koska suuret tuulivoimalat dominoivat maisemaa melkein 10 kilometrin päähän. Ne on kuitenkin sijoitettava ja mitoitettava siten, että ne jäävät riittävän kauas 2 km valtakunnallisesti merkittävistä maisemista ja rakennetusta ympäristöstä. Alue on maatalous- ja metsätalousaluetta, jossa harrastetaan metsästystä ja tietysti myös marjastamista. Suunnittelualueen eteläpuolella on vain n. 1 km etäisyydellä Salminlahden pohjukassa sijaitsevat Natura-alueet.

Suuri Rantatie Summassa sijaitsee VT7:n välittömässä läheisyydessä aluerajauksen tuntumassa maillamme, jonne matkaa on muutama sata metriä. Se on Museoviraston muinaismuistorekisterissä samoin kuin on tervahauta, joka sijaitsee alueella, missä voimala-alueen rajausta on laajennettu. Rakennussuojelulla suojeltu Summan kartano suojelualueineen on myös erityisen merkittävä kulttuurihistoriallinen kokonaisuus, ja se sijaitsee alueen läheisyydessä. Tällä hetkellä se kärsii jo moottoritien ja Helsingintien aiheuttamasta melusta, joka lisääntyisi tuulivoimaloiden vaikutuksesta. (Nordström 2000) on todennut, että lähtökohtaisesti tuulivoimalat eivät sovi kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaiden kohteiden läheisyyteen.

VT 7:n eteläpuolella Suuren Rantatien alueella ja kartanon mailla on suoritettu omalla kustannuksella lepakkotutkimusta. Summan kartanon alueella löytyy 11 lepakkolajia, jotka ovat rauhoitettuja (LSL 38.1 §). Laki kieltää myös niiden häirinnän sekä niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämisen. Ympäristöministeriön opas: voimalan paikkaa valitessa tulee välttää lepakoiden kannalta keskeisiä reittejä, sekä tärkeitä ruokailualueita tai yhdyskuntien päiväpiilojen lähialueita.

Osayleiskaavaa ei tule laatia niin, että sitä on mahdollista käyttää osayleiskaavaan perustuvien tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena kuten on myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty vaan jokaiselle myllylle tai ryhmälle tulee olla erillinen rakennuslupa. Kartta, jossa osoitetaan tuulivoimaloiden mahdolliset sijoituspaikat, tulee esittää arviointiohjelman yhteydessä. Maakuntakaavassa sanotaan, että tuulivoimaselvityksen alustavat suunnitelmat eivät anna riittävän luotettavaa kuvaa myllyjen sijainnista, ts. myllyjä on jo sijoitettu alueelle, mutta osallisille ei ole annettu tietoa sijoittelusta. Osayleiskaava ei tule olla peruste tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämiselle. Kaavoitusta pitäisi tehdä edes maakuntakaavan määrittämässä rajoissa, alueella ei ole ajantasaista yleiskaavaa.

Summan kylä on kulttuurimaisemaa ja Summanjoen laakson maisema-alue on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Tulee tehdä maisemaselvitys, jossa tulee määritellä alueen sietokyky sekä maisemallisesta että maankäytöllisistä näkökulmista tarkasteltuna sekä havainnekuvat, joissa alueen kaikki tuulimyllyt on kuvattuna maisemaan mm. Helsingin suunnasta nähtynä ts. eri ilmansuunnista katsottuna. Maisemavaikutuksia tulee tarkastella ainakin 20 km säteellä ja siten miten se vaikuttaa myös Haminan historiallisen linnoituskaupungin kuvaan maa merkkeineen. Tuulivoimaloiden rakentamisen toteuduttua muodostuu näkymäksi tuulivoimaloiden hallitsema Haminan kaupunki kulttuuriympäristöineen.

Meluvaikutuksia tulee tarkastella 2 km:n säteellä. Valtioneuvoston päätös (VNp 993/1992) ei suoraan sovellu tuulivoimamelun häiritsevyyden arviointiin. Tuulivoimarakentamisesta saatujen kokemusten perusteella on todettu, että näiden melutasojen ohjearvojen käyttäminen suunnittelussa johtaa liian suureen meluhäiriöön. Ohjearvot perustuvat pääosin muiden maiden kokemuksiin tuulivoimaloiden tuottaman äänen häiriövaikutuksista ja muissa maissa käytössä olevien tuulivoimamelulle annettuihin arvoihin. Tulee tehdä äänimallinnus: Liikenteen äänimallinnus, suunnittelualueen voimaloiden äänimallinnus ja näiden yhteinen äänimallinnus.

Suunnittelualueella sijaitsee asuinrakennuksia ja tuulivoimaloiden meluvaikutukset niihin tulee selvittää ainakin 2 km:n etäisyydelle voimaloista, koska alueen reunamilla on runsaasti asuinrakennuksia. Tuulivoimarakentamisen meluvaikutusten minimoimiseksi on olennaista sijoittaa tuulivoimalat riittävän kauas asutuksesta ja muista meluvaikutuksille herkistä kohteista. Tuulivoimaloiden roottorin siipien aiheuttama aerodynaaminen ääni koetaan lähietäisyydellä häiritseväksi, mikä on otettava huomioon tuulivoimalan sijoittamisessa. Ilmakehän stabiilisuus ja ilman virtausnopeuden korkeussuuntainen vaihtelu vaikuttaa merkittävästi ympäristön taustäänitasoon ja siten napakorkeudeltaan suurten tuulivoimaloiden äänen havaittavuuteen ei pystytä riittävän luotettavasti ennakoimaan. Mikäli tuulivoimalan äänen spektri sisältää melulle häiriintyvissä kohteissa tonaalisia tai ääni on impulssimaista tai selvästi äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti, lisätään mittaustulokseen 5 dB ennen suunnitteluarvoon vetoamista. (Ympäristöministeriön raportti 19/2011). Tuulivoimaloiden teho ei saa nousta 6MW:iin asti, koska niiden vaikutuksista ei ole riittävästi luotettavaa tutkimustietoa eikä muuallakaan Suomessa ole käytetty niin suuria tehoja. Neuvottoman pienempitehoisista tuulivoimaloista on jo aiheutunut riittävästi haittatekijöitä. Mitä sitten aiheuttaisi uusien ja vanhojen voimaloiden yhteenlaskettu haittavaikutus. Yhteenlaskettu haittavaikutus tulee selvittää arviointisuunnitelmassa.

Välkeseelvitys on keskeisempiä asukkaisiin kohdistuvista vaikutuksista, mutta se on esitetty liian suppeasti. Välkemallinnus tulee tehdä siten, että yksittäisen voimalan vaikutus kokonaisuuteen voidaan erottaa. Tuulivoimaloiden, huoltoteiden, maakaapeleiden ja sähköaseman sijoitusuunnitelma tulee esittää ennen kaavaluonnosta. Riskit tulee käsitellä, koska niistä ei ole mainittu arviointiohjelmassa. Haitallisten vaikutusten lieventäminen ja seuranta on huomioitava, ne puuttuvat arviointiohjelmasta. Terveysvaikutuksista tulee tehdä selvitys arviointiohjelmassa.

Osayleiskaava tulee edetä sen jälkeen, kun ympäristöministeriö on vahvistanut energiamaa-kuntakaavan ja sen pohjalta tulee tarkastella tehtyä YVA -selvitystä. Valot lavoissa, häiritsevyys sekä jäänesto. Tuulivoimaloihin sijoitettavat lentoestevalot esim. B-tyypin keskitehoisilla valoilla ja pientehoisilla lentoestevaloilla ilmailumääräys AGA-3-6 mukainen. Selvityksen aikana on ilmennyt, että valo häiritsee yöllä asukkaita. Lintujen ja lepakoiden törmäysriski saattaa suurentua valojen vaikutuksesta. Ympäristöministeriön opasluonnoksen mukaan voimaloiden valaisu yöllä kirkkain valonheittimin altistaa törmäyksille. Tulee miettiä valojen voimakkuus ja mihin tuulivoimaloihin ne asennetaan. Valojen kuvaus puuttuu arviointiohjelmasta. Lapoihin muodostuvasta jäästä, jäänestosta ja jäänheitosta ei ole mainintaa arviointiohjelmassa.

Tuulivoimaloiden erilaisia perustamistapoja on esitetty arviointiohjelmassa mutta ei kuitenkaan niihin liittyviä ympäristövaikutuksia. Arviointiselostuksessa tulee ilmetä tuulivoimaloiden perustamistavat ja vaihtoehdot sekä niistä aiheutuvat ympäristövaikutukset. Suunnittelualueella sijaitsee tärkeä Neuvottoman pohjavesialue (0591703), jolle ei ole laadittu suojelusuunnitelmaa. Alueelle tulee tehdä suojelusuunnitelma veden hankinnan säilymiseksi, koska siellä sijaitsee varavedenotto. Arviointisuunnitelmassa tulee myös arvioida tuulivoimahankkeen vaikutukset ja riskit.

Meihin maanomistajiin ei ole oltu yhteydessä alueen rajauksen muuttuessa energiamaa-kuntakaavan rajauksista eikä tutkimus- ja suunnitteluvaiheessa, vaikka suunnittelualueella on laajennettu omistamallemme maa-alueelle. Ilmatar Hamina Oy eikä myöskään Ramboll ole ollut meihin yhteydessä. Jo aloitusvaiheessa meille olisi tullut lähettää kirjallinen ilmoitus alueellamme tapahtuvista tutkimuksista, suunnittelusta ja myös alueemme liittämisestä ilman suostumustamme tuulivoima-alueeseen. Emme ole antaneet valtuutusta maittemme kaavoittamisesta kenellekään, kuin emme myöskään ole solmineet vuokrasopimuksia minkään osapuolen kanssa. Osallistumista ja tiedottamista tähän mennessä emme pidä riittävänä, koska emme maanomistajina ole olleet tasavertaisessa asemassa muihin nähden.

Pyydämme ottamaan huomioon edellä esitetyt näkökantamme antaessanne lausuntonne Mäyrämäen tuulivoimalahankkeen arviointiohjelmasta. Kysymyksessä on mielestämme liian suuren tuulivoimalahankkeen toteuttamisesta niin lähelle asutusta ja valtakunnallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden läheisyyteen, jolla on myös kulttuurihistoriallisia arvoja ja ympäristö on maatalous- ja metsätalousvaltaista aluetta. Alueelle on lähivuosina lisääntynyt myös uusia rakennuksia ja niitä on rakenteilla, joten aluetta tulee kehittää asuntotuotantoon ja virkistyskäyttöön. Tuulivoimala-alueen vaikutuspiiriin on laskettu kuuluvan 1400 kiinteistöä. Huomioitavaa on, että Suomessa ei ole aiemmin rakennettu näin isoja tuulivoimaloita, joita olisi 40 ja jokaisen teho olisi 6 megawattia. Kohtuutonta. Neuvottoman 3 megawatin muutamasta tuulivoimalasta on seurannut haittavaikutuksia asukkaille, joten voi todeta mitä aiheuttaa 40 x 6 megawattia yhteenlaskettuna jo alueella olevien tuulivoimaloiden aiheuttaman melun ja muun melun yhteisvaikutus alueelle. Pyydämme saada kirjallisen yhteenvedon annetuista lausunnoista, jos sellainen laaditaan. Viranomais- ym. lausunnot tulee olla internetissä luettavissa, jotta avoimuus säilyy tuulivoimahankkeen asian käsittelyn yhteydessä.